

Izhaja

vsak petek z datumom prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo redništvu „Mira“ v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osebni pogovor od 10. do 11. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inzerate se plačuje po 20 vin. od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR

Velja:

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod napisom:

**Upravništvo „Mira“
v Celovcu,**

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Glasilno koroških Slovencev

Leto XXVI.

V Ljubljani, 13. aprila 1907.

Štev. 15

 Današnja številka obsega 12 strani

XVII. letni občni zbor

„Katoliško političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem“.

Dasiravno je bilo vreme zelo neugodno, vendar se je zbralo v četrtek, 4. t. m., v prostorni dvorani gostilne „Buchenwald“ v Celovcu k ob dveh popoldne napovedanemu letnemu občnemu zboru političnega društva tako lepo število udeležnikov, kakor ga ni bilo pričakovati, gotovo nad 200. Zbrani so bili zaupniki iz celega slovenskega dela Koroške, tam doli od Spodnjega Dravograda pa do najskrajnejše slovenske meje, do brdske občine v šmohorskem okraju; najčastnejše pa je bil zastopan Rož, Podjunska dolina, ne dosti manj celovška okolica in velikovski okraj, s čimer pa ne trdimo, da bi tudi drugi okraji ne bili poslali na občni zbor lepega števila trdnih slovenskih mož, zaupnikov ljudstva in zborujočega društva. S posebnim zaščunjenjem pa moram še poudarjati, da je bilo poleg naše duhovščine navzoče tako lepo število zaupnikov kmetskega stanu, kakor še na nobenem dosedanem občnem zboru.

Ta občni zbor je pokazal, da se je začelo naše kmetsko ljudstvo živo zanimati za politična vprašanja, da hoče odločilno poseči v politično borbo in sicer ne tjavendan, temveč s prepričanjem in samozavestjo. Ta občni zbor je pokazal, da slovenski kmet na Koroškem čuti svojo moč, da se je zaveda, pa da je noče več pustiti nepopravljene, temveč da si hoče ravno vsled nje in z njo priboriti to, kar se mu je dosedaj odrekalo, svojo pravico!

Kmalu po napovedanem času otvori društveni predsednik dr. Janko Brejc občni zbor pozdravljajoč navzoče in izražajoč posebno

zadovoljstvo nad tako lepim številom udeležnikov ter nadaljuje

o političnem življenju v preteklem letu:

„Nekaj več ko eno leto je preteklo, kar smo se zbrali na zadnjem občnem zboru v ravno teh prostorih. Dne 22. sušca l. l. se je vršil zadnji občni zbor, ko je podal društveni odbor račun o svojem delovanju, in danes smo se zbrali, da čujete, kako je društvo delovalo od tega časa pa do danes, ter da sami presodite, ali je bilo to delovanje tako, kakoršno se sme in more zahtevati od društva.

Vse zastonj.

Zadnje društveno leto je bilo izredne važnosti za zgodovino koroških Slovencev, da, reči smemo, bilo je najvažnejše, odkar ima Avstrija svojo ustavo. Ob času lanskega občnega zbora smo stali ravno sredi boja za volilno reformo. Kakor veste, se je ta boj izvršil za nas zelo žalostno, dasiravno smo storili vsi svojo polno dolžnost. Priredili smo nebroj shodov, na katerih smo poučevali ljudstvo o važnosti volilne reforme, o pogubnosti vladnega načrta za koroške Slovence, sklepali smo resolucije ter jih pošiljali na pristojna mesta, bila je celo deputacija koroških Slovencev na Dunaju v dnevih 17., 18. in 19. junija, ki se je predstavila raznim ekscelencam in takim, ki hočejo postati ekscelence (Veselost), prosila, rotila, tarnala, ali vrnila se je z Dunaja z razdvojenim, potrtem srcem. (Žalostno!) Upali in bali smo se, ko smo šli na Dunaj, in naš strah je bil le preveč upravičen, šli smo zastonj. Vračali smo se potrti in v dvomih tembolj, ker ravno tamkaj, kjer smo iskali najtrdnije opore, je nismo našli. Vendar smo še upali. Prišlo pa je nato glasovanje v odseku za volilno reformo, za nas pa

bridko razočaranje.

Razdelilo se je nas Slovence med Nemce. Vse obljube naših resnih in dozdevnih prijateljev

so se izjalovile, vsa njihova prizadevanja so bila zaman. Naš odgovor na to je dal na dan 26. junija 1906 v Celovec sklicani velepomembni

shod zaupnikov.

Veličasten je bil ta shod, ki je začrtal neizbrisljive poteze v zgodovini koroških Slovencev. Ona naša sloga, ona naša veličastna disciplina je pretresla, reči smemo, ves slovenski svet, obudila je pozornost na nas tudi med Nemci. In ta sloga, ta disciplina nam je zopet dala že izginjajočo moč, vdihnila nam je zaupanje v našo moč, dala pred svetom ugled. (Živahno pritrdjevanje.) Za tem shodom vnel se je znani časnikarski boj, ki ga koroški Slovenci niso niti iskali niti želeli, ki pa so ga, ko se je pričel, bili nevstrašno in odločno — do končne zmage.

Kljub temu pa je prišel za nas usodepolni 1. december.

Prej so nas tolažili, da se bo to, kar se je zagrešilo v odseku, popravilo v zbornici. In mi, bili smo res tako naivni, da smo še vedno upali. Ali zgodilo se je ravno nasprotno:

Celó s slovenskimi in hrvatskimi glasovi se je sprejela volilna reforma!

Hudo nas je to zbolelo, ali zbolelo nas je še drugo dejstvo: onstran Karavank so se veselili, soveselja pijani plesalivistem trenutku, ko smo mi žalosti zakrivali obraz! (Žalostno! Sramota!) Naše žalosti niso hoteli poznati in rešpektirati! (Hrup.) In ne samo to, storilo se je še nekaj, kar bi se bilo z ozirom na nas, bolje opustilo.

Ni mi znano, da bi bil kateri drugi narod isto storil; edino Slovenci so izrekli posebno, svečano zahvalo vladi za volilno reformo. (Ogorčenje!)

Ni moj namen zabavljati, konstatiram samo ta zgodovinski faktum! (Bravo! Živio!)

PODLISTEK.

Čez deset let.

Franjo Neubauer.

Deset let! Ali je mogoče? Ali niso samo težke sanje? Deset let, da je že preteklo od takrat? In s temi desetimi leti so odhiteli v nepovratno večnost vsi lepi načrti, polni smelosti in navdušenja, vse visokoleteče misli so padle z nebatične visočine doli na trda zemlja tla, da se razbijejo! To srce, polno uzorov, polno sladkega upanja je kakor pustinja, kjer ni niti oaz več! Ali je res, ali je mogoče?

Dá, trda, neizprosna resnica je vse to. Cvetele so rože, ali uvele so, odpalo jim je cvetje in nobena pomlad ga ne pričara nazaj. Glasile so se pesmi, vesele brezskrbne kakor škrančkovce. Umolknile so in zdaj jih zaslišim le še redkokdaj, le še v posebno srečnih trenotkih, kakor boječe glasove zvonov, pojočih v daljni, daljni deželi. Komaj se še prikradejo posamezni odtrgani zvoki v to zapuščeno samoto.

Kakor meni, tako je tudi tebi, ljubljeno moje koroško slovensko ljudstvo. Pred desetimi leti so pokali topiči in trobojne zastave so se vile po slovenskih selih. Po gorah so goreli kresovi in v srcih so se vžigali plameni svetega navdušenja. Krepkejšje je takrat zaukal sin planin, da se je odzivala jeka od skalnatih sten, da se je čulo globoko v dolino. In tvoj sovražnik je videl in slišal to radost in bal se je prebujenega naroda! . . .

Pred desetimi leti! . . . Sedel sem v veliki sobi pri pultu in strmel v odprto latinsko knjigo. Ali moje misli so begale daleč proč od tihe sobe. Nepokojne so bile moje misli, nemir se je polastil duše in telesa. Oh, kako težko je bilo sedeti in — pričakovati! . . .

Zamislil sem se: Videl sem lepo, visoko palačo in v njej veliko, prostorno dvorano, okičeno s slikami iz davne, slavne, junaške preteklosti naroda korotanskega. V dvorani sede resni, mogočni možje, sedi zastopnik vlade v blesteči uniformi, sede gospodi v frakih in nestrpnost pričakujejo. Pred vratmi se vijejo hodniki in po njih vrve in šume nepregledne množice. Med to množico vidiš zastopnike vseh stanov. Tu vidiš oholega uradnika, ki prezira vsakega, kdor ne nosi cesarske suknje, tam spoznaš bogatega meščana, posestnika večnadstropne hiše z zračnimi stanovanji, ki mu neso na leto toliko, da se mu ni treba ukvarjati z rokodelstvom ali s kupčijo, opaziš krčmarja z dežele, ki samozavestno nastopa med mestnimi veljaki, on, njihov kolega, veljak z dežele! Odvetnik strupeno pogleduje duhovnika, ki se prijazno pomenjuje s priprostim rokodelcem. Zastopani so trgovci, obrtniki, ali v največjem številu ponižni trpini — kmetje, s katerimi se drugi omikanejši in olikanejši stanovi nočejo družiti. Ali pač! Glej, glej, danes je vse prijazno z njimi! Uradnik ne kriči nanje, advokat sladko govori zdaj temu, zdaj onemu na srce, brezsrčni oderuh je danes mehak, potreplje svojo trepetajočo žrtev po rami, dá, celo roko mu stisne! . . .

Prične se glasovanje! Kakor čebele šume množice v dvorano, mož za možem pristopi in

oddá svoj glas. Slušam, štejem. Pristopajo Nemci, prirodni sovražniki naši in glasujejo za kandidata — Nemca. Na vrsto pridejo narodnjaki in s krepko besedo izrečejo ime slovenskega kandidata. Zmaga je naša! — Še ne! Glej, tam prihaja nekaj znanih možakov, videl sem jih nekje v slovenskem selu, ti odločijo našo zmago! Ali, — Kaj je to? Ali prav slišim? Drug za drugim izgovori ime kandidata-nasprotnika! Odpadniki, izdajice! Vse so pokvarili, izdali so našo sveto stvar, pomagali do zmage zakletemu sovražniku. Še ni odločitve! Pristopijo drugi, Nemci, rojeni Nemci, naravni nasprotniki naši. Ali — čudo! Izgovarjajo ime slovenskega kandidata! Pošteni, katoliški možje so, ki se niso dali zastrašiti od terorizma svojih sonarodnjakov. Po svoji vesti, po svojem prepričanju glasujejo. Zmaga se nagiba na našo stran! Še nekaj mož-narodnjakov, pa mora nasprotnik odnehati, mora se umakniti in prepustiti nam bojno polje!

Tako nekako sem takrat v živi domišljiji slikal prizore svojega važnega momenta v narodnem življenju, ki se mu pravi: volitev.

Vzdramim se iz svojih sanjarij. Pogledam krog sebe — vse tiho, vse zamišljeno. — Sanje moje, ne varajte me, nada moja, ne ogoljufaj srca, ne pahni me v brezno brezupa!

Čuj! — nekdo je potrkal na vrata! Nekdo zove mene, nekdo želi, da stopim vèn! Postrežček je tu —, kuvertico ima! Prijatelj mi je bil obljubil, da mi vsaj s par besedami naznani izid volitve. Odrgram rob! Berem: „Einspieler izvoljen z enim glasom večine!“

Noge mi poskočijo, v prsih mi poskoči srce: Zdaj ni bilo več „študija“, ni bilo časa za

 Naročajte edini koroški slovenski list „Mir“!

Tedanji naš položaj

primerjati se pač da najbolj še položaju popotnika v pustinji, ko naenkrat zazre pred seboj rujevečega kralja puščave, ki že odpira žrelo, da bi ga požrl. Skoro smo obupali, mraz nas je pretresel, mraz, ki nam je šel skozi mozeg in kosti. Mislili smo, da smo izgubljeni. Ali, kakor zbere posameznik v takem nevarnem položaju vse svoje življenske moči v svrhu svoje obrambe, tako smo poskusili tudi mi z zadnjimi svojimi močmi rešiti svojo eksistenco. Začrtali smo si poseben načrt,

kako združiti naše moči,

vse naše moči v posameznih krajih v močno falango, ki bi ali sama, ali pa vsaj v zvezi z drugimi mogla odločevati v našem življenskem boju. Zasnovali smo organizacijo na zaupnikih ter jo tudi na drobno in dosledno izvedli. Ta organizacija nam je pred vsem pokazala, koliko nas je in tako nepričakovano čudno moč vsaj za sedaj so nam potisnili nacijonalc v roke s svojo nenaravno razdelitvijo volilnih okrajev. Pred seboj imamo

popolnoma nov položaj.

Statistika kaže, da nima naš najkrutejši sovražnik, nemški nacijonalc in vsenemci, skoraj nikjer absolutne politične moči, in da moramo ravno zaradi tega, ker nas je razdejal, skočiti mu za vrat in mu ga zlomiti. (Bravo!)

Slovenski volilni okraj res ni siguren, a l in i n a m i z g u b l j e n, a k o s e p o š t e n o p o t r u d i m o; p o v s o d d r u g o d, v velikovškem, celovškem, rožeškem, beljaškem in zilskem okraju pa **lahko naši glasovi odločujejo zmago!** Naši nasprotniki so delali proti nam po načelu „divide et impera“, ali zmotili so se, kajti kamor mi vržemo svoje glasove, tam je najbrž z m a g a ž e v prvem naskoku!

Tak je sedanji naš položaj, in našo politiko je treba naravnati v tako vodo, da moremo ta položaj izrabiti. Kaka taktika je potrebna, da se ta naša moč uporabi tudi praktično, bomo videli. Naše načelo bodi: če le mogoče, **streti moč nemških nacijonalcev.** (Burno odobravanje.) Če te porazimo, smo zadovoljni, ako pridobimo zase tudi samo eden mandat; če povsod drugod s svojimi narodnimi kandidati propademo, da le ubijemo nemški nacijonalizem! (Odobravanje.)

Dve stranki ste, kateri imate poleg Slovencev na Koroškem svojo bodočnost: nemški krščanski socialci in socialni demokrati. N o b e n a t e h s t r a n k n a m n i d o m a č a. Krščanski socialci so nam sicer domači po svojih verskih nazorih, ali tuji so nam v narodnem oziru, ker so Nemci; socialni demokrati so nam sicer posebno v nekaterih gospodarskih vprašanjih prav blizu, ali popolnoma tuji so nam v verskem in narodnem pogledu. Nekaj skupnega pa imate te dve stranki z nami: v s i s m o i z š l i i z

b o j a z n e m š k i m n a c i o n a l i z m o m! In v toliko smo si sorodni in imamo tudi skupni interes. Če tudi se stvar v daljši bodočnosti razvije drugače, vendar ne smemo zaradi te bodočnosti prezirati sedajnosti. Ne smemo gledati sto let naprej, temveč pobrigajmo se za naš v s a k d a n j i p o l i t i č n i k r u h! (Pritrjevanje.) V teku 10—15 let se izpremeni marsikaj in zato tudi ni mogoče določevati politične taktike za daljšo dobo. Sploh pa Vas prosim, da določite taktike prepustite vodstvu političnega društva; o politični taktiki javno razpravljati bilo bi netaktično ravno iz — taktičnih vzrokov! Politično vodstvo bo tako postopalo, kakor bo po danih razmerah za prav spoznalo. Saj se tu ne gre toliko za pot, po kateri pridemo do uspeha, temveč le za k o n č n i u s p e h s a m! (Burno pritrdjevanje!)

Preosnova društva.

H koncu še nekaj. Volilna reforma demokratizuje politično življenje. Preosnavljajo se politični zastopi, društva na podlagi političnega življenja, zato bi bila res nujna potreba, da se tudi naše politično društvo prikrroji primerno novim zahtevam. Treba je, da je vodstvo v najtesnejšem dotiku z narodom, iz katerega jemlje moč, treba je, da se olajša pot do informacij, da se vodstvo takorekoč spoji z ljudstvom in ljudstvo z vodstvom; zato pa je v prvi vrsti potrebna pomnožitev odborniških mest, da bo imel vsak večji kraj v svojem zaupniku tudi odbornika političnega društva. Odbor bo preskrbel, da pripravi do prihodnjega občnega zbora razmeram in potrebam primeren načrt preosnove. (Burno ploskanje in odobravanje.)

Nato se odobri zapisnik o lanskem občnem zboru nakar poda tajnik E k a r poročilo

o društvenem delovanju v preteklem letu.

Letošnje društveno leto je bilo zelo burno, kajti izvršil se je v naši državi preokret, ki je bil velikanskega, gotovo življenskega pomena za koroške Slovence. Da je politično društvo kot edini legitimni zastopnik koroških Slovencev poseglo z vsemi svojimi močmi v to velevažno borbo za obstanek koroških Slovencev, je umevno samo po sebi. Ako ni doseglo uspehov, katerih si je želelo, ni njegova krivda, temveč krivda drugih činiteljev, ki so porabili najskrajnejša sredstva, da bi z enim mahom uničili politično življenje koroških Slovencev. Celoletno društveno delovanje je stalo pod vplivom volilne reforme, zato bi bilo pravzaprav popolnoma pravilno, če bi se zaključilo društveno leto z onim dnevom, ki bo prinesel zadnje odločitev, s 14. majem, dnevom volitev. Ker je pa navadno zaključek društvenega leta z občnim zborom, ki se je doslej vedno vršil koncem meseca marca, in se je letos le zaradi važnih zadržkov prenesel za 14. dni pozneje, kakor je bilo prvotno določeno, podam poročilo o društvenem delovanju od lanskega XVI. občnega zbora pa do danes.

Društveno delovanje razdelimo v dva oddelka: notranje in zunanje. Od večih strani se je namreč očitalo društvu, da ne deluje, kakor bi moralo; ali temu ni bilo tako. Marsikatero delo se ne vidi na zunaj, a je vzlic temu velikega pomena in marsikateri čin, ki se mora smatrati za zaupen, se niti ne sme povedati široki javnosti, ker bi se s stem izdajali dalekosežni načrti nasprotnikom. In ravno takega dela je bilo letošnje leto jako veliko. Sicer pa je bilo tudi zunanje društveno delo v letošnjem letu zelo živahno in mnogolično, kar kaže lepo število javnih shodov, katerih je bilo dosedaj 26. Zaupnih shodov se je vršilo nad 40, med temi veliki shod zaupnikov dne 26. julija v Celovcu. Na vseh shodih se je obravnaval novi volilni red; 6 shodov je bilo volilnih, na katerih je bil soglasno proglašen za kandidata v slovenskem volilnem okraju deželni poslanec g. F r a n c G r a f e n a u e r. (Živio!) Društveni odbor je imel 10 sej. Poleg tega je imel tudi osrednji volilni odbor, ki se je sestavil iz celovških odborov in pritegnjenih drugih celovških Slovencev, 5 sej. V sejah so se reševala vsa tekoča politična in narodno-gospodarska vprašanja, med njimi naj omenim najglavnejša. N. pr. ugoditev volilnih okrajev na Koroškem. V tej zadevi je odbor neštetokrat posredoval občujoč z vladnimi organi, s slovenskimi in slovanskimi poslanci. Odšla je deputacija obstoječa iz članov odbora in drugih koroških Slovencev na Dunaj. Pisemska občevanja v tej zadevi obsegajo nad 100 pisem. Poskrbelo je društvo, da so bili Slovenci in Slovani v Avstriji natančno informirani o naših zadevah. Druga važna zadeva je bilo železniško vprašanje na Koroškem. Politično društvo ni nikdar zamudilo pravočasno opozarjati občine in posameznike na važnost tega vprašanja, posebno glede slovenskih napisov, ter je samo tudi odločno vedno zahtevalo s posebnimi vlogami na c. kr. železniško ministerstvo ugodne rešitve tega vprašanja. Omenim naj tudi, da je politično društvo posredovalo, da so se v nujnih slučajih vložile potrebne interpelacije v državnem zboru. Žalibog v zadnjem času ni imelo več koga, da se v takih slučajih obrne nanj. Nadalje se lahko reče, da ima politično društvo svoje zasluge za ustanovitev „narodne šole“ v Št. Jakobu v Rožu, ki bo gotovo največjega pomena za ljudsko probujo ne samo v Rožu, temveč v celi gorenji slovenski Koroški.

Glede na bodoče državnozbornske volitve je društveni odbor storil vse, kar je le bilo mogoče, da se organizirajo slovenski volilci v mogočno armado, ki naj na dan volitve izvojuje odločno zmago. Posebna skrb se je obračala na slovenski volilni okraj, v tem pa zopet na najbolj ogrožene občine, tja, kjer je nasprotniški pritisk najhujši.

Glede letošnjih občinskih volitev naj poročam, da so se izvršile skoraj brez izjeme ugodno za nas. Izgubili nismo namreč v resnici nobene občine, pač pa smo dosegli več lepih zmag. Pri-

učenje. „Einspieler izvoljen“ zakličem vstopivši v sobo. Vsi Slovenci pohité k meni, da vidijo sami, da se na lastne oči prepričajo, jeli resnica. Zdaj pa iz sobe v sobo naznanjat veselo, velevažno novico! To je bil pravi praznik za nas! Dà, bil je praznik ne samo za nas, temveč za ves slovenski narod po Koroškem!...

Ah, žal, ta praznik ni bil dolgotrajen. Spet so prišle volitve, spet so napenjali narodnjaki vse svoje sile. Zastonj! Zmagala je nasprotna premoč.

Ali nova zarja svita izza ponosnih, vnebo-kipečih planin korotanskih! Volilna reforma, splošna volilna pravica! V novih nadah se zibljejo rodoljubna srca, novo, sveto navdušenje sije v obeh pričakovanje velikega preobrata se zrcali v njih. Boljša bodočnost prihaja! Že je tu!

Ah, sanje, brezplodne sanje! Ne, za Korotan je ni sreče, ni je nade, ni je bodočnosti slovanske! Pahnjen je v večno temo, pokopan je v grob, iz katerega ni vstajenja!

Toda, ne, — ne, moj ljubljani narod! „Poderite ta hram, — v treh dneh ga zopet sezidam“, je klical hinavskim zakletim sovražnikom. On, ki je preobrazil svet, odrešil človeštvo. „Ne boš videl trohnenja v grobu“, mu kliče pre-roški duh.

Moj narod, — tvoj hram je podrt! Sezidaj ga spet! Na grob ti je zavaljena skala! Uprisi se, upri se s poslednjimi močmi! Naj se nategujejo mišice, naj pokajo kosti! Skala odneha, odvališ jo raz sebe! — Stori svojo dolžnost! Pred desetimi leti je odločil eden, samo eden glas! Morda odloči tudi zdaj, čez deset let!

Čudna narodna pripovedka.

Zapisal Doberčan.

O zimskih večerih naš oče radi pripoveduje reči iz preteklih časov. Z zanimanjem jih poslušamo, ko nam pravijo, kako je bilo v starih časih, kako so lovili mladenče za vojsko, kako so zaklade vzdigali i. t. d. Pravili so nam tudi to pripovedko, ki bo gotovo zanimala „Mirove“ čitatelje:

* * *

„Libeliče so najstarejša fara v spodnjem delu Koroške. Tja so od daleč pokopavali mrličje. Tam, kjer stoji sedaj prijazna Farska vas, Prevalje in Guštanj, je bilo pred davnim, davnim časom veliko jezero. Med to dolinico in Libeličami, ki so ob Dravi, se vzdiguje srednjevisoko hribovje. Če je torej pod Uršlo goro ali v gorah, ki so v črnski okolici, kdo umrl pri hiši, so ga morali prepeljati v čolnihu čez jezero, da so ga spravili v Libeliče. Jezero je stalo do Čuježevega vrha nad Faro. Tam so brodarji postavljali mrličje iz čolna na suha tla. V spomin na to Šelenperžani še sedaj postavijo vsakega mrliča na tla.

V Javorju nad Črno je umrl pred davnimi leti pri kmetu ud družine. Tedaj pa je zapadel velik sneg gore in doline. Zato niso mogli spraviti mrliča od hiše. Postavili so ga v klet, kjer je tako zmrznil, da je bil že ves trd.

O novem letu pride nova dekla k hiši. Gospodinja ji pravi: „Idi v klet po „buzavo.“ Dekla ji pravi: „Kdo pa bo svetil s tresko?“ „Pa itak Luka v kleti sveti,“ ji odvrne gospodinja. Dekla

* „Buzava“ se imenuje repa, krompir, korenje i. t. d., kar se kuha svinjam za pičo.

prižge tresko in odide v klet. Toda kako se prestraši, ko pride v hram! V kotu je slonel zmrznjen mrlič. Lice je bilo osmojeno in ožgano. V usta so mu namreč vtaknili tresko, da je svetil, kedar je kdo imel v kleti česa opraviti.“

Čudna se nam zdi ta storija, a zanimiva je. Gotovo je v slovenskih in nemških planinskih deželah razširjena. Na Koroškem ni samo znana v spodjem delu, ampak tudi na Kostanjah. Pravil mi jo je Opriesnik p. d. Majer na Kostanjah.

Razširjena je tudi med Nemci. Pod naslovom: „Ein Frevel in der Bauernschilderei“ je neki M. okrcal nemškega pisatelja, ki se imenuje „de Nora“ v decemberski številki „Heimgarten“ (1906), leposlovnega lista, ki ga izdaja nemški ljudski pisatelj Peter Rosegger v Gradcu. „De Nora“ namreč pripoveduje, da je sam doživel podoben slučaj. Pride h kmetu. Kmetica ga pelje v klet. Tam vidi sloneti na obrazu osmojenega rajnega moža kmetice. „Kaj pa to pomeni“, se začudi. „Nič posebnega“ odvrne ženska. „Sneg je, pa ga ne moremo spraviti od hiše. Kedar imam v kleti opravka pa obesim svečnik v usta, ker je to prav komodno“. Nemški pisatelj „de Nora“ je doživel torej to, kar se pripoveduje v narodni pripovedki, sam!!

„Vandrovc.“

(Spisal: Ferdo Plemič.)

Nemci so vrlo pesniški narod, ki se cedijo same poezije, kadar ravno ne zmerjajo „bindišerjev“. Zato jim tudi ni nič zameriti, da so speli že toliko sladkosnednih pesmi o onih postopačih,

dobili smo namreč dve občini, kateri ste bili dosedaj v nasprotniških rokah in sicer trg Dravograd in kmetijsko občino Brdo v Zilski dolini, da imamo sedaj obe najskrajnejši slovenski občini v slovenskih rokah. Pridobili smo nadalje v Selcah nad Borovljami prvi razred, ki je bil dosedaj vedno v nemškutarskih rokah, v Žitarivasi drugi razred (dosedaj vsi trije nemškutarski) in na Rudi tretji razred (dosedaj vsi trije v rokah nasprotnikov). V Rožeku, kjer bi bili tudi zmagali, ako bi ne bilo nasprotniškega očitnega nasilstva, pa upamo, da ugotovi vlada slovenskemu rekurzu in da bo zmaga pri ponovnih volitvah na slovenski strani. V vseh drugih občinah pa smo ohranili dosedanjo posest. S posebnim veseljem pa moramo poudarjati, da je ostala tudi medborovniška občina, volitve so se vršile v torek dne 2. t. m., vkljub najsilnejši nasprotniški agitaciji še nadalje v slovenskih rokah.

Politično društvo se sme po pravici imenovati informacijski urad za Slovence na Koroškem. In ne samo koroški, temveč tudi izvenkoroški Slovenci se obračajo v najrazličnejših zadevah na društvo. Za svoje članje je društvo posredovalo v zadevi varstva osebe ali premoženja v 83 slučajih, sveta je iskalo pri društvu v raznih pravnih in enakih zadevah 112 strank. Pisemski promet izkazuje 4025 komadov, pri čemur pa niso vštete manj važne stvari, s katerimi vred bi ta promet izkazoval nad 6000 komadov. Članov je imelo društvo do 800 plačujočih vseh pa do 3000.

O društvenem gibanju na deželi sploh nimam za letos natančnejših poročil. Splošno pa moram poudarjati, da je bilo društveno delovanje zelo živahno. Ustanovilo se je na novo šest izobraževalnih društev in sicer v Velikovcu „Lipa“, v Žitarivasi „Trta“, nadalje društva v Šmihelu v Mizici, Vovbrah in Podravljah. Ustanovilo se je tudi novo tamburaško društvo „Dobrač“ na Brnci. V Beljaku se je ustanovilo podporno društvo „Drava“, katerega namen je podpirati slovensko mladino v narodni vzgoji, pa naj si že bo v šoli ali obrtnem uku. Podljubeljem se je ustanovilo društvo kovinarjev. Posebno dobro so delovala delavska društva v Celovcu, Podljubeljem in Podsinnjivasi. Izobraževalna društva niso dosti zaostajala za njimi, saj je gotovo ni bilo v celem letu nedelje, da bi se ne bil vršil tu ali tam poučen ali zabaven shod kakega društva. Toliko o društvenem delovanju.

Glasi političnega društva „Mir“ je v tem letu prav lepo napredovalo. Lansko leto se je tiskalo „Mira“ okrog 2200 iztisov, sedaj se ga tiska 3000. Niso sicer vsi iztisi naročeni ali vendar se mora reči, da je list pridobil tekom leta do 600 novih naročnikov in to plačujočih. Iz raznih nagibov se je preselil list začetkom meseca svečana v Ljubljano, seveda samo za ačasnó; pride pa zopet nazaj. Želeti bi le bilo, da bi list tudi zanaprej tako lepo napredoval, vsled česar se posebej obračam na vse navzoče, da ga pridno zalagajo z dopisi in skušajo pridobiti

biti čim največ naročnikov. S tem končam svoje poročilo. (Odobranje.)

Na predlog g. župnika Poljanca se tajnikovo poročilo o dobri brez debate.

G. komendantor Petek predlaga, da se uvedejo za plačevanje udnine poštnohраниčniški šeki. Na to poda blagajnik msgr. Podgorc

blagajniško poročilo.

Društvo je imelo skupnih dohodkov 811 K 26 vin. Stroški so bili pač večji in primankljaj se je pokrili s podporami od strani nedruštvenikov. Blagajnik se strinja s predlogom g. komendantorja Petka ter opozarja na veliko potrebo rednih doneskov za politično društvo. Posebno sedaj, v tako kritičnih časih, kakor je doba volitev, potrebuje društvo gmotnih sredstev. Brez teh je politično delo nemogoče. In poleg tega je še treba gledati na to, da mora društvo podpirati druga društva z gmotnimi podporami. Nasprotniki delajo z vsemi silami. Kako ustanavlja „šulferajn“ svoje podpore, in mi naj takemu delu ne postavimo svojega dela nasproti! Povsod moramo biti najhujši boj, ali brez denarja ni bojevnikov. Zato se obrača blagajnik posebno na slovenske posojilnice, da naj bolj mislijo na sedanjost, da naj storijo sedaj kolikor mogoče v blagor našega ljudstva. S tem seveda ni rečeno, da naj bi se denar razmetaval tjavendan, treba je previdnosti, ali s previdnostjo naj združijo sedanjost! Kako lahko se zgodi, da preide denarni zavod v nasprotniške roke, in potem se bo trud naših rok uporabljal v boju proti nam.

Ravno isto pa velja tudi za posameznika. Le tisti je dober bojevnik, kdor združuje z učenostjo in navdušenostjo tudi požrtvovalnost. Vsak naj žrtvuje po svojih močeh na altar domovine, kdor zmore več, naj da več, kdor zmore manj, pa manj. To mora biti, kajti vsaka stranka, ako hoče delovati, mora imeti gmotna sredstva za to.

Treba je urediti plačevanje udnine, in sicer morajo zato poskrbeti zaupniki. — Zaupnikom se določijo šeki, in zaupniki morajo potem pobrati udnino. Edino na ta način bo dobilo društvo trdno gmotno podlago in tedaj mu bo mogoče uspešno delovati, voditi narodne bojevnike do zmage. In če bomo zmagovalni, takrat bo tudi vse ljudstvo šlo z navdušenjem za nami. (Odobranje.)

Dr. Brejc nato pojasni nekatere izdatke, povdarjajoč, da je za politično delo, kakor za vojsko treba denarja, denarja in še enkrat denarja. Mnogo denarja stane zlasti večja naklada lista, brošure, korespondenca, urad itd.

Blagajnikovo poročilo se odobri.

Dr. Arnejc predlaga, da naj se sestavi zapisnik udov in da se smatra jedino le tisti za društvenika, kdor plača udnino, in ima le tak pravico govoriti na zboru. — Predlog se da

pozneje pri slučajnostih na glasovanje in se sprejme.

Preide se nato k 3. točki dnevnega reda:

Določitev kandidatov za bodoče državno-zborske volitve.

Predsedstvo prevzame podpredsednik Franc Grafenauer ter poda besedo dr. Brejcu, ki poroča v glavnih potezah sledeče:

Politično društvo je sklenilo z nemškimi krščanskimi socialci kompromis, katerega ni treba skrivati pred javnostjo. Nemški krščanski socialci sami so se nam na velikem shodu zaupnikov v Volšpergu javno zahvalili za ta kompromis, kateri zagotavlja njim kakor nam svojo korist. Reči se mora, da smo koroški Slovenci v zadnjem času veliko pridobili v očeh ostalih političnih strank v deželi. Usoda marsikaterega mandata je odvisna od tega, kam jo bomo mi krenili. Razume se, da bomo skušali ta položaj kar največ mogoče v našo korist izrabiti.

Koroški Slovenci smo tako porazdeljeni med Nemce, da imamo sami zase večino le v enem volilnem okraju. V vseh drugih okrajih smo v manjšinah.

Gledati moramo tedaj v prvi vrsti na to, da si zasiguramo ta edini mandat, da pa se obenem tudi kolikor mogoče zasigura naš življenj v drugih okrajih. To mora biti vodilno načelo našega postopanja. (Živahno odobranje.) Govornik obrazloži v kratkih potezah tek kompromisnih pogajanj s kršč. socialci, ki so končno dovedla do sporazumljenja: Kršč. socialci podpirajo naše kandidature na Spodnjem Koroškem, mi pa podpiramo krščansko social. kandidature na Zgornjem Koroškem t. j. v rožeškem, beljaškem in ziljskem volilnem okraju. Glede vseh kandidatov, ki se postavijo, si je vsaka stranka pridržala pristo roko.

Nemški krščanski socialci ne vprašajo, koga mi postavimo za kandidata v naših ohrajih, zato tudi mi določitev osebe kandidata v kršč. socialnih okrajih prepuščamo krščan. socialcem samim.

Toliko o kompromisu.

Kandidature.

Resnično povedano, imeli smo velike težave s kandidaturami, kajti težko je najti moža, ki bi imel v resnici zmožnosti za poslanca in bi imel ob enem tudi zaupanje volilcev. Glede ene kandidature, one v slovenskem volilnem okraju, je pač mnenje soglasno, da bi se naredila velika taktična napaka, ako ne bi se bilo oziralo na moža, ki je v tem okraju splošno znan, splošno priljubljen, takorekoč ukoreninjen. Sicer je v tem okraju dosti mož, katerim se mora priznati njihova vsestranska zmožnost, njihova vplivnost, njihova važnost za napredek našega naroda, politično društvo spoznava in spoštuje njihovo hvalevredno delovanje, ali pri vprašanju o kandidaturi v tem edinem slovenskem okraju se

ki kradejo bogu čas, kmetu pa jabolka z dreves, in ki so tudi prava nadloga za naš slovenski Gorotan. Pozna jih vsak otrok pod imenom „vandrovec“, a sami se izdajajo za potujoče obrtne pomočnike.

Spoznaš jih navadno po tem, da obrti niso nobene, pomagali, ej pomagali bi najrajše nikjer. Potem je tudi njih splošni znak, da izven pipe med zobmi nimajo nič količkaj celega na sebi. Zato se menda tudi ne slačijo, kadar gredo spat, ker se boje, da bi potem zjutraj težko uganili, kaj so bile včeraj hlače, kaj je bila suknja. Radi jih imajo povsod, kjer odhajajo. Občevati s temi ljudmi sem imel na Koroškem pogosto priliko.

Tako sedim nekaj pred hišo na klopici in vam berem neko knjigo. Lepo na solncu sem sedel in zadovoljno užival blagodejno gorkoto. Kar me obsenči čudna senca, in gorak puh, dehteč po slabem žganju, me obda. Dvignem glavo. Pred mano je stal mož s kocinasto brado, petdeset let star.

„Ajn armer vanderburš . . .“ zamomlja ter mi pomoli klobuk, ali vsaj nekaj temu podobnega, pod nos.

„Kaj pa ste?“ ga vprašam.

„Krojač,“ mi odgovori.

„Ravno prav!“ mu rečem, „mi boste pa nekaj zakrpali.“

„Oprostite, zareklo se mi je,“ hiti on opravičevati se.

„Zareklo, kako?“ nato jaz.

„Jaz sem namreč mizar in ne krojač.“

„Tudi za mizarja imam nekaj dela,“ vztrajam jaz. Mož me pogleda debelo; razumel me je.

„Veste kaj, gospod,“ mi reče, „nikjer ni zapisa-

no, da bi radivas moral jaz znati vsako rokodelstvo.“

„Tudi prav!“ mu mirno odgovorim, na kar je odšel. —

Drugipot me je naprosil neki tak klatež za podporo. Revež se mi je res smilil, ves je bil v capah. Dali smo mu nekaj kosila in par novcev, za kar se je proti navadi sličnih bratcev prav pristrčno zahvaljeval. Zato mu rečem velikodušno:

„Nu, bi še kaj radi?“

„Oh pač! Kakšen obrabljen ovratnik, gospod, če ga imate, darujte mi ga. Mojega je dež vsega premočil.“

Ta je bila pa že huda. So pač „Herrenvolk“ Nemci, če čuti žetakveljak potrebo po ovratniku. —

Tretji se je prikazal v vratih, ko smo uprav obedovali v veži. Z navadno svojo molitvico se je takoj sam povabil k naši mizi, a kakor oseba, ki ima dober okus, je tudi napovedal svoj jedilni list z naslednjimi besedami:

„Prosim, dajte mi malo kosila, vendar to vam rečem, krompirjeve juhe sem že sit, prekajeno meso mi pa dela sapo.“

„Gospod“, sem mu odgovoril, „tedaj ste pa prav slabo naleteli. Danes smo namreč skuhalih le krompirjevo juho in prekajeno meso, in dokler bom jaz tukaj, se bosta kuhali dan za dnevom krompirjeva juha in prekajeno meso. Zagotavljam vas, da bom potem imel vseeno še prav lahko sapo.“

Nekaj sem prišel takole po večerji k sedovim malo na obiske. Našel sem jih še vse zbrane v izbi okoli mize. Na koncu klopi pa je sedel tuj možiček „vandrovec“. Ta mož je bil politična oseba, celo velika politična oseba. Sedel je namreč radi politike že par mesecev v zaporu. Ne vem več prav, kje se ga je bil nekaj takole bolj poceni nalezal, a dejstvo je, da ga je bil pošteno. Če je človek malce pijan,

potem počne razne neumnosti. Tako tudi ta dedec. Zašel je na politično polje, ki pa je bilo njegovim capastim čevljem menda prepolzko, kajti spodrsnilo se mu je takoj. Najprej je začel ozmerjevati ves parlament, potem je segel še malo višje in zato so ga zamehurili. Tudi danes je bil nekoliko vesel in politikoval je, da smo vsi strmeli. Vso državo je preuredil, postavil ji roge tjakaj, kjer je bil dosedaj rep, rep pa sploh odstranil. In ko je opazil, da smo vsi kar nemi nad njegovo modrostjo, je dejal s povzdignjenim glasom: „Mislili so, da me bodo ubili ali spreobrili. Nič takega! Revolucionalec sem postal od takrat, da revolucionalec, revolucionalec. (Beseda mu je očividno zelo ugajala.) In ko pride čas, nastopimo mi, in ko nastopimo mi . . .“

Kaj bo tedaj, ni imel več prilike izreči. Stari sosed Kompanj namreč, mož kratkih besedi, mu seže v besedo: „Spat pojdemo. Alo, roke gor!“

In ko je dvignil revolucionalec roki kvišku, mu je preiskal sosed žepe ter odzvel, listine, pipo, tobak in zveplenice. Potem je šel slavni možek spat ter sanjal v senu dalje, kako bo on preuredil našo državo, da bo vsem prav in nikjer. zamere. Neki drug teh ptičkov me je zalotil ravno ko sem bral neki slovenski časopis. Začetkoma me je nagovoril v nemški govoric, a takoj dostavil s pogledom na časopis:

„Znam tudi slovensko.“

Pogledal sem razmršenega postopača.

„Pa ste Slovenec?“ ga vprašam.

„Ne, Nemeč“, odgovori on.

„Nu, potem vam ni sile govoriti slovensko, govorite le povsodi svoj jezik. Vsekakor to človeku bolje pristojta.“

gre edino le zato, s kom je gotovo mogoče zmagati! In na to odgovarjam z besedami vodje naših nasprotnikov, dr. Lemiša: „Le ena oseba je, s katero morejo Slovenci zmagati, in to je:

Grafenauer!

(Burno dolgotrajno odobravanje. „Živio Grafenauer! Vse vstaja in ploska.) Zato predlagam imenom političnega društva za kandidata v slovenskem volilnem okraju g. deželnega poslanca

Franceta Grafenauerja!

(Burno dolgotrajno odobravanje in klici „Živio Grafenauer!“)

K besedi se oglasi msgr. Valentin Podgorc:

„Besedam gospoda poročevalca moram nekoliko opazk pristaviti, da ne bi se morda mislilo, da hoče politično društvo volilcem kandidata vsiljevati. Društvo le nasvetuje in stvar zaupnikov je, izbrati kandidata, katerega društvo nasvetuje, ali pa se izreči za drugega. Položaj v slovenskem volilnem okraju je v resnici nevaren, resen, kočljiv. Poleg mnenja, da se postavi za kandidata gospoda Grafenauerja, so se pojavila udi druga mnenja. Priznati moramo, da imajo gospodje, katerih imena so se imenovala, svoje zasluge za prebivalstvo tega okraja, da jih ljudstvo spoštuje, ali to še ni vse. Mi rabimo poslance, ki bodo nam ustregli, ki bodo nam služili, ne pa morda takih, katerim bi mi služili s tem, da jim damo svoje glasove. Kandidat v našem slovenskem volilnem okraju mora biti bojevit, trden, odločen mož, popolnoma svoboden, od nikogar in nikoder odvisen! In tak mož je gospod Grafenauer! Pri vsem pa moramo gledati le na eno: ne na osebo, temveč na našo skupno veliko stvar, kateri služimo, vero in narodnost, in združeni z eno ljubeznijo do te naše velike stvari moramo složni in edini v boj, ako hočemo doseči zmago! (Živahno odobravanje.)

Dekan Ogriz: Kot volilec v slovenskem volilnem okraju morem le želeti, da kandidira g. Grafenauer, kajti to je mož, katerega se naši nasprotniki najbolj bojijo.

Župnik Hüttner predlaga konec debate. — Sprejeto.

Predlog se da na glasovanje in ob viharinem odobravanju se sprejme kandidatura g. Grafenauerja za slovenski volilni okraj soglasno.

Kandidat Grafenauer se zahvali za zaupanje, katero so mu izkazali zaupniki s tem, da so ga proglasili za kandidata, ter pozivlja navzoče, da naj gledajo na to, da bo tudi dne 14. maja vladala med našim ljudstvom taka disciplina, kakoršna je vladala v znanem času lanskega leta (Klici: Bo, mora, brez dvojbe!), potem je zmaga gotova. Ponovno se zahvaljujoč, izjavi, da sprejme kandidata. (Zopet navdušeno ploskanje in klici: „Živio Grafenauer!“)

Velikovški okraj.

Dr. Brejc poroča o težavah, ki jih je bilo pri iskanju kandidata za ta volilni okraj premagati, predno se je odločil za kandidata mož, o kojem se govornik nada, da z njim ne bomo nič manj zadovoljni kakor s kandidatom v slovenskem volilnem okraju. Mož, katerega vam priporoča politično društvo za kandidata v tem okraju, poznate nekateri osebno, vsi pa gotovo po imenu in glasu. Poznate ga kot odličnega župana, uglednega gospodarja, v vsakem oziru zanesljivega in spoštovanega od vsakogar, ki ga pozna; ta mož je gospod župan grebinjski

Florijan Ellersdorfer!

(Živahno pritrdjevanje in odobravanje. „Živio Ellersdorfer!“)

Predlagam torej, da izberete za kandidata v velikovškem volilnem okraju gospoda **Florijana Ellersdorferja!**

Otvorja se debata.

Kanonik Dobrovč: Ker poznam razmere v našem volilnem okraju, trdim z vso upravičenostjo, da je gosp. Ellersdorfer najboljši in tudi edini mogoči naš kandidat v tem okraju. Nagele je nam zelo nevaren protikandidat, zato mu moramo postaviti nasproti njemu ravno tako nevarnega protikandidata. Ako se poleg tega še pošteno potrudimo in storimo vsi svojo dolžnost do zadnjega, je zmaga lahko na naši strani. G. Ellersdorfer je zagovornik načrta železnice iz Celovca preko Freudenberga, Grebinja v Št. Pavel, torej železnice, ki jo želi kmetsko ljudstvo, dočim se je Nagele izjavil za železnico Velikovec-

Sičavas, ki bi prinašala dobiček samo Velikovčanom. To bo povod, da bo volil g. Ellersdorferja tudi marsikateri nasprotnik, ker bo videl v njem moža, ki res hoče zastopati koristi kmetskega ljudstva in ne samo koristi male peščice meščanov.

Predlaga, da se sprejme kandidatura gospoda Ellersdorferja.

Mnsgr. Podgorc: Razmere v tem volilnem okraju so v resnici težave in težko je upati zmage, ako ni kandidat res tak, kakor si ga želijo volilci. Toda gosp. Ellersdorfer je tak mož. Sam je velik posestnik, izvrstni gospodar, res nepristranski mož, ki uživa zaupanje naših in nasprotnikov! G. Ellersdorfer veliko žrtvuje s tem, da sprejme kandidata v tem volilnem okraju, kajti mogoče je, da ne bo izvoljen, in poleg poraza bi v takem slučaju moral požirati zasramovanje nasprotnikov. Resnica je, da bi g. Ellersdorfer dobil pri prvem naskoku največ glasov; kako bi se pozneje razvila stvar, je seveda še nemogoče gotovo povedati. Pa naj že bo izid tak ali tak, vendar pa moramo izraziti že sedaj svoje veliko veselje, da vidimo take odlične, od vseh spoštovane, može s pogumom in odločnostjo nastopati za nas. To je res časten nastop! Obenem pa moramo ponovno poudarjati, da s tem, ako bi sedaj propadli v velikovškem okraju, ni izgubljeno vse in za vedno, kajti ako ne zmagamo sedaj, tem gotovejše pa zmagamo pri prihodnjih volitvah, ako med tem časom organizirano delamo naprej. (Odobravanje.)

Gospod Ellersdorfer: S težkim srcem sem se predzadnji čas odločil zato, da sprejem kandidata, kajti vem, da bo delo težko in uspeh negotov. Zagotavljam Vas pa, da bom v slučaju izvolitve storil svojo dolžnost po vseh svojih močeh in da bom nepristransko zastopal vse svoje volilce. Ako se mi torej ponudi kandidatura, jo sprejem! (Živahno odobravanje. Klici: „Živio Ellersdorfer!“)

Župnik Poljanec izraža svoje veselje, da gosp. Ellersdorfer sprejme kandidata, ter zagotavlja, da se bo storilo vse, da zmaga gosp. Ellersdorfer.

Gospod Reš: Gosp. Ellersdorfer ima zaupanje tudi pri Nemcih in zato je opravičeno pričakovati, da bo zmagal. Pozdravlja njegovo kandidatura.

Dr. Brejc: Iz vseh izjav odmeva edinstvo v tem, da smo naši pravega moža. Pozdravljam z največjo radostjo izjavo gosp. Ellersdorferja, da sprejme kandidata v tako težavnem položaju, ter ga zagotavljam, da se bo od političnega društva storilo vse, kar je le mogoče, da pride ta mandat v naše roke. Kar se pa tiče vprašanja, kateremu državnoborskemu klubu bi pristopil gosp. Ellersdorfer v slučaju izvolitve, pa nam je na to sedaj temmanj treba odgovoriti, ker zdaj še nihče ne ve, kakšne strankarske razmere bodo v bodočem parlamentu. Rešitev tega vprašanja torej prepustimo poznejšim časom.

Kandidatura gosp. Ellersdorferja za velikovški okraj se nato sprejme ob splošnem odobravanju soglasno.

Celovška okolica.

Dr. Brejc: Čim slabši je okraj, tem težje je dobiti kandidata. In tako je s tem volilnim okrajem, kjer bo zmagal najbrž nemški nacijonalec, četudi morda šele v ožji volitvi. Vzlic temu pa moramo v tem okraju postaviti resnega kandidata, moža, ki bo težavni posel kandidata tudi vsestransko izpolnil, starega veterana v političnem boju, kateri bo mogel in znan pridobiti vse, kar se pri dobiti da. In tak mož je

monsignor Podgorc!

(Bravo! Živio! Navdušeno pritrdjevanje.)

K tej kandidaturi nas je privedel še drug razlog. Vse naše dosedanje politično in narodnogospodarsko delo je gotovo do 90% slonelo na ramah naše častite duhovščine, in politično društvo bi bilo skrajno nevhvalno, ako ne bi upoštevalo tega dejstva. Naša dolžnost je, da izkažemo na ta način naši najzvestejši soboriteljici čast, le žal, da ne moremo gosp. Podgorcu ponuditi sigurnega mandata. Poleg tega pa je monsignor Podgorc naš najboljši teoretični ekonom, v narodnogospodarskih vprašanjih kapaciteta, na kojoj smemo biti ponosni, in tudi s tega ozira bi bila črna nevhvalnost, ako ne bi tega dolgoletnega bojevnika zlasti za gospodarski napredek slovenskega koroškega kmeta ne počastili

s kandidatura. Politično društvo torej predlaga za kandidata v celovški okolici

monsignorja Valentina Podgorca!

(Zopetno živahno odobravanje. „Živio Podgorc!“)

Dr. Arnejc poudarja, da nemški nacijonanci nimajo pripravnega moža za kandidata v tem okraju, Slovenci ga pa imamo v mnsgr. Podgorcu, kateri znači za naš program. Mnsgr. Podgorc bo tudi med Nemci dobil veliko glasov. Izreka zahvalo za duhovščini izrečeno priznanje. (Odobravanje.)

Kanonik Cukala (Gospasveta) tudi z veseljem pozdravlja kandidatura mnsgr. Podgorca zatrjevajoč, da se bo tudi v nemškem delu volilnega okraja delalo z vsemi močmi na to, da bo naš kandidat pridobil čim največ glasov. (Bravo!)

Kandidatura gospoda **monsignorja Podgorca za celovški volilni okraj se sprejme ob splošnem odobravanju soglasno.**

Monsignor Podgorc: Res je bilo težko odločiti se za kandidata v tem volilnem okraju in ne bi se bil odločil, da se ne gre za uspeh, ki je za sedaj še popolnoma negotov, a ni negotov za prihodnost. Za napade, ki bodo sledili moji kandidaturi in njenemu neuspehu, se ne menim. Veseli me, da se sedaj priznavajo moji nazori, zaradi katerih se me je pred desetimi leti toliko napadalo. Takrat sem poudarjal, da delujmo z razumom in previdnostjo, kjer smo v manjšini, in če bi se bilo delalo že takrat tako, bi bili dosegli že tedaj lahko marsikaj in danes bi nam bilo delo lažje. Kakor rečeno, sedaj je uspeh negotov, ali pri prihodnjih volitvah je zmaga gotovo naša. Treba je le, da zastavimo v tem okraju vse naše moči, da delamo odločno brezobzirno: omnia vincit labor improbus! To naj velja posebno za ta volilni okraj! (Živahno odobravanje.)

Mesto Celovec.

Dr. Brejc: Mesto Celovec ni za koroške Slovence brez pomena, kajti tudi v mestu štejemo dejansko veliko Slovencev, posebno delavski stan je skoraj brez izjeme slovenskega rodu, dasiravno je uradna statistika našela v Celovcu tako malo Slovencev. Vsekako hočemo tudi v Celovcu šteti svoje glasove, videti svojo moč. Mož, na katerega naj združimo svoje glasove, bodi iz delavskega stanu! (Pitrdjevanje.)

Dr. Ehrlich se strinja s predlogom poročevalca ter predlaga, da se določitev osebe kandidata prepusti odboru političnega društva.

Predlog se sprejme soglasno.

Rožek, Beljak, Zilska dolina.

Dr. Brejc: Po kompromisu z nemškimi krščanskimi socialci podpiramo v rožeškem, beljaškem in zilskem okraju njihove kandidate, katere določijo oni sami. Za rožeški okraj je določen gosp. **dr. Aleksander Pupovac**, za beljaški okraj se določi kandidat v kratkem, za Zilsko dolino pa **grof Khevenhüller**. Predlagam torej, da se v teh treh volilnih okrajih podpirajo te kandidature.

Predlog se sprejme brez razprave soglasno.

Župnik Treiber poudarja, da tako srečni še niso šli nikdar udeležniki občnega zbora političnega društva domov, kakor danes, kajti današnji soglasni z navdušenjem sprejeti sklepi morajo zadovoljiti vsakogar. Izreka v imenu zborovalcev odboru političnega društva zahvalo za njegovo izborna delovanje. (Splošno navdušeno odobravanje.)

Volitev odbora.

Dr. Arnejc predlaga, da se naj ne voli dosedanji odbor v celoti, temveč z nekaterimi izpremembami.

Dr. Brejc želi, da bi se izvolil dosedanji odbor, ki je v vseh tekočih političnih vprašanjih popolnoma informiran in imajo posamezni odborniki posebno sedanje volilno delo porazdeljeno med seboj. Morebitno predruženje bi moglo le škodovati stvari. Sicer se bo takointako na prihodnjem občnem zboru društvo presnovalo.

Župnik Poljanec predlaga, da se voli stari odbor. Vendar naj se pa skliče novi občni zbor takoj po volitvah.

Dr. Arnejc želi, da se pošljejo v odbor zastopniki posebno iz važnejših okrajev, kakor je pliberški.

Odbornik **Vošpernik** izjavlja, da odklanja ponovno izvolitev v odbor, upoštevajoč željo dr. Arnejčeve. Obenem pa poudarja, da naj oni, ki

so izvoljeni v odbor, tudi store svojo dolžnost in naj se ne odtegujejo delu v odboru.

Dekan Ogriz predlaga v izvolitev stari odbor.

Razvije se nato kratka debata o sklicanju izrednega občnega zbora. Ker je za sestavo novih pravil in drugih priprav treba več časa, se izredni občni zbor skliče v jeseni.

Župnik Gabron v imenu zaupnikov iz rožeškega in beljaškega okraja odločno zahteva, da ostane g. Vošpernik kot zastopnik teh okrajev v odboru.

Župnik Treiber se pridružuje tej izjavi, narkar izjavi g. Vošpernik, da ostane še nadalje v odboru.

Izvoli se nato z vzklikom stari odbor.

Slučajnosti.

Sprejme se soglasno predlog gosp. dr. Arneja, da naj se smatra za društvenega uda samo oni, ki plača udnino 2 K, in da imajo edino le taki udje pravico govoriti in staviti predloge na občnem zboru.

Zaključek.

Predsednik dr. Brejc se ponovno zahvali zborovalcem na tako veličastni udeležbi ter jih pozivlja k disciplini, k takšni, kakor jih je privedla na občni zbor, tudi na usodepolni dan volitev, dne 14. majnika.

„Kakor mogočna armada moramo nastopiti ta dan proti našim nasprotnikom, in zmaga nam je zagotovljena. Slovenstvo na Koroškem se kljub nesrečni razdelitvi volilnih okrajev mogočno giblje in hoče imeti in videti vspehov. Kar je na dostvu, storili bomo vse, da s previdno taktiko dosežemo, kar je po danih razmerah sploh doseči mogoče. Treba pa je, da tudi zunaj na deželi stori vsak svojo dolžnost, le tedaj ne bo vse naše delo zastoj. Vi zaupniki, vi ste kvas med narodom, vi ste fisti, ki morate zbirati ljudstvo okrog sebe, buditi ga in bodriti ter navduševati za skupno našo sveto stvar! Vsa naša organizacija sloni na Vaših ramah; ako Vi storite svojo dolžnost, nam je zmaga zagotovljena. Pomisliti pa je treba zlasti, da je v slovenskem volilnem okraju do 10.000 volilcev, da bo udeležba pri volitvah gotovo zelo močna, da moramo tedaj za našega kandidata oddati nad 4000 glasov, ako hočemo zmagati. Preudari torej vsak sam, koliko mora storiti posamezni zaupnik, da število naših glasov ne bo premajhno. Ne zanašajte se na nikogar, zanašajte se le sami nase in na svoje delo!

Kar se pa tiče kompromisa, ki smo ga sklenili, naj pa velja, da ga hočemo tudi držati, da hočemo biti možbeseda! (Splošno pritrjevanje.) Zaključujem letošnji občni zbor ter kličem Vam vsem in celemu slovenskemu narodu na Koroškem:

Sursum corda! Srca kvišku! Bodočnost je naša, brez strahu v boj!

Viharno odobravanje je sledilo zaključnim besedam predsednikovim in vsakemu udeležniku se je videlo jasno zapisano na licu veselje, ki jim je navdajalo srca ob tako veličastnem pojavu navdušenja, sloge in edinosti slovenskega naroda na Koroškem. Prepričani smo, da bo to navdušenje, katero je vladalo celi čas zborovanja, zbor je trajal nad tri ure, obrodilo tudi zunaj med ljudstvom oni sad, kakor si ga more želeči vsak, ki le količkaj čuti za svoj narod. To navdušenje zaneseno v bojne vrste naših volilcev mora obroditi — z mago na dan volitev! Z vso opravičenostjo torej upamo, da bo dan volitev začetek novega življenja, začetek boljše bodočnosti toliko in toliko zatiranega slovenskega naroda na Koroškem. V to pa:

Bog in narod!

Volilno gibanje.

Volilni shodi se vrše v nedelo, dne 14. t. m.: na Žihpoljah ob pol 4. popoldne pri Sivcu za volilce občin Žihpolje in Kotmaravas; govori kandidat g. mnsgr. Valentin Podgorc. Isti dan popoldne se vrši volilni shod v Libučah. Čas in kraj se naznani po posebnih oglasih. Govorita kandidat g. Franc Grafenauer in dr. Janko Brejc. Isti dan se vrši volilni shod na Pustrici dopoldne po maši; govori kandidat g. Florijan Eilersdorfer. Popoldne ob 3. uri je volilni shod v Grebinju, kjer govori tudi kandidat gosp. Eilersdorfer. Kraj se naznani s posebnimi oglasii. — V nedeljo, dne 21. t. m. se vrši volilni shod v Črni dopoldne ob 11. pri Krulcu;

popoldne ob 3. pa v Mižici v župnijskem skednju. Govorita kandidat g. Franc Grafenauer in dr. Janko Brejc.

Volilni imenik za mesto Celovec je razporejen od 9. t. m. do vštete 22. t. m. v uradnih prostorih knjigovodstva (pritličje) v mestni hiši od 8. zjutraj do 1. popoldne in od 2. do 5. popoldne na vpogled. Med tem časom se more volilni imenik pregledati in morejo vložiti ustmene ali pismene reklamacije.

V Velikovcu je vseh volilcev 465. Slovenci si upamo dobiti do 80 glasov. Čudno je, da celo Velikovčani niso vsi za gosp. Nagela navdušeni. Sploh se je v zadnjem času navdušenje za nemškonačionalnega kandidata Nageleja precej ohladilo. Morebiti pa nas 14. maj popolnoma preseneti!

Grebinjski Klošter. (Volilni shod.) Na prošlo nedeljo popoldne napovedani volilni shod v Grebinjskem Kloštru se je obnesel prav dobro. Navzočih je bilo okrog 100 volilcev, ki so z zanimanjem sledili izvajanju govornikov. Shod je otvoril v imenu političnega društva tajnik g. Ekar, ki je nato govoril o novem volilnem zakonu ter končno predstavil volilcem kandidata za bodoče državnozbornske volitve gosp. Florijana Eilersdorferja. Gosp. kandidat je nato v obširnem svojem govoru pojasnil svoje stališče v verskem, narodnem in gospodarskem oziru. Zborovalci so mu med govorom in po govoru vedno pritrjevali, da je bilo takoj spoznati, kako jim g. kandidat govori prav iz duše. Nato je govoril gosp. Gril p. d. Meutlnov iz Vovber o prosti šoli ter o vprašanju, ki zanima sedaj tako zelo ves velikovski okraj, namreč o novi name-ravani železnici. Ko sta nato še domači g. župnik in g. Ekar pojasnila marsikako temno stran dosedanjih izkoriščevalcev slovenskega kmeta, nemških nocialncev, se je ob splošnem navdušenju sprejela soglasno kandidatura gosp. Eilersdorferja in vsi navzoči so se izrekli, da ne bodo le sami oddali na dan volitev svojih glasov svojemu kandidatu, temveč da bodo tudi poskrbeli, da pridejo z njimi vred na volišče tudi oni, kateri se niso udeležili shoda, in volijo moža, ki ima resnično voljo koristiti onima dvema stanovoma, ki sta bila do dandanes najbolj stiskana, kmetu in delavcu! Z živoklicii na gosp. Eilersdorferja se je shod zaključil.

Krčanje. (Volilni shod.) V nedeljo, dne 7. t. m. se je vršil po maši volilni shod v zgornjih prostorih Mežnarjeve gostilne. Shod je bil prav dobro obiskan, bilo je gotovo nad sto volilcev, med njimi tudi precej nemških kmetov. Shod je otvoril tajnik političnega društva g. Ekar pozdravivši navzoče v slovenskem in nemškem jeziku. Nato se je izvolilo za predsednika gosp. Nedveda, ki je dal besedo g. Ekarju, da pojasni novo volilno postavo, narkar se je predstavil zborovalcem državnozbornski kandidat, g. Florijan Eilersdorfer, ki je v domačih besedah, najprej slovensko in potem nemško, razložil, kako misli delovati, ako bo izvoljen. Izmed vsega naj omenimo le, da stoji g. kandidat odločno na krščanskem stališču in da kot tak z vso odločnostjo zavrača napade nemških nacialncev na vero in verske ustanove. Kot tak je odločen nasprotnik „proste šole“ in „razporoke“. V narodnem oziru hoče biti pravičen vsakomur. V gospodarskem pogledu je nasprotnik dosedanje pogubno nemškonačionalno-liberalne gospodarske politike. Potegovati se hoče za starostno zavarovanje delavstva, s čimer bi bilo odpomagano kmetskemu in delavskemu stanu. Posebno skrb pa hoče obračati na to, da se pridobi za celi okraj tako velepomembna železnica iz Celovca preko Freudenberga, Velikovca, Galicija v Št. Pavel. Urediti se morajo tudi zdravstvene razmere itd. G. kandidat obljubi, da bo v slučaju izvolitve posvetil vse svoje moči v povzdigo kmetskega in delavskega stanu. Zborovalci so bili v vsem edini z g. kandidatom in so mu celi čas s prepričanjem pritrjevali. Nato je govoril g. Gril iz Vovber o raznih gospodarskih vprašanjih in ko je še g. Ekar pojasnil vso pogubnost nemškonačionalne gospodarske politike za našega kmeta, se je sprejela na predlog g. Nedveda kandidaturi g. Eilersdorferja soglasno in vsi volilci so obljubili, da bodo na dan volitve oddali svoje glasove edino le gosp. Eilersdorferju, narkar se je zborovanje zaključilo.

St. Jakob v Rožu. Čuden volilen shod smo imeli priliko gledati dne 7. t. m. v Schusterjevi gostilni. Vodilno vlogo so igrale pri tem volilnem shodu ženske. Najbolj se je trudila za pripravo shoda zloglasna gnadljiva s pošte. Na dan shoda je tako brusila pete, da je morala večkrat leteti k sosednemu čevljarju, da ji je sproti popravljal podplate. Gor iz Št. Ožbolta je pripeljala neka njej

podobna gnadljiva svojega moža, bolj marveč privlekla ga je, ker se je branil; pa nič ni pomagalo, iti je moral. Tudi Velikavas je poslala svojo izvoljenko na volilni shod, h kateremu ja vendar ženske niti pristopa nimajo. Tudi Košičev Pepček se je napovedal, da bode prišel s svojo dresirano razbojniško bando, pa ga nič ni bilo čutiti. Rožeških nemčurjev še eden ni manjal, bili so vsi do zadnjega. Domačih čez 24 let starih je bilo malo. Kar je bilo domačinov, so bili skoraj samo znani Krebitzovi „fletne pube“, ki še niso 24 let stari in ki nosijo, kakor njih general, kratke hlače, in so bili že brezštevilkokrat kaznovani radi tepeža in sličnih prestopkov. Z huronskim vpitjem in veseljem so poslušali Korlčka Linharta, ko je mahal po „farjih in kaplančkih“. Govoril jim je iz srca. Razumeli so ga, ker je govoril slovenski. Kandidat Kirhmajer jih je farbal, da je zato proti duhovnikom in samostanom, ker iz samostanov kmetje še niso dobili nobenega hlapca in nobene dekile. Pričakoval sem, da bode zdaj začel udrihati po visokih šolah, po državnem zboru itd., odkoder ja kmetje še tudi niso dobili nobenih hlapcev in nobene dekile. Seveda naši nemčurji so te klobasarije požirali s takšno slastjo kot pa prvo klobaso, ki so jo jedli na velikonočno nedeljo zjutraj. Tudi celovski Dobernik je prišel tolažiti šentjakobske renegate, da bi jim pogum ne upadel. Sam pristen Slovenec lažje navdušuje nemčurje, da so na pravi poti. Ne vem pa, kaj na Kirhmajerju še našim nemčurjim ni ugajalo. Ko so se pogovarjali med seboj, sem ujel besede: „E, ta krofel bode tudi najprej zase skrbel“. Cela stvar ima pa tudi neko resno ozadje. Naši nemčurji so šli na shod Kirhmajerjev in bodejo pri volitvi dali njemu svoje glasove. V bodočem državnem zboru bodejo liberalni poslanci napeli vse moči, da bodejo vpeljali v Avstriji razporoko in pristo šolo. In kakšne nazore ima Kirhmajer tozadevno? On je rekel javno: Če bodem jaz izvoljen, bodem delal za razporoko in pristo šolo. Zastopniki katoliškega ljudstva v Avstriji, naši škofje so jasno v več pastirskih listih povedali, da se treba boriti z vsemi sredstvi proti vpeljavi razporoke in proste šole. In ko so te liste poslušali, so jim pritrjevali. Zdaj bodejo pa šli in bodejo volili take poslance, ki so takšnega naziranja! Pa saj jim ni mogoče pomagati. Besede tistega Linharta, ki je goljujal, kradel, defraudiral; ki je bil najprej hajlovec, potem socialdemokrat, potem navdušen Slovenec, spet hajlovec, potem socialdemokrat, zdaj pa pristen nemčur, besede takšnega človeka so jim več kot pa besede avstrijskih škofov. Pomolite jim to pod nos in povejte to tem različnim svetnikom in nesvetnikom.

Izpod Strmca. (Na naslov c. k. okrajnega glavarstva v Beljaku.) Ali je res, da je občina Vernberg izvzeta iz splošnih določb za državnozbornske volitve glede reklamacij? Splošno je znano, da podpisani že tretje leto stanuje v občini Vernberg, vendar vsemogočni tajnik Robač ni hotel sprejeti ustmene reklamacije v postavnem roku dne 2. aprila 1907. Nato je hotel podpisani vložiti dne 3. aprila pismo reklamacijo, a urad je bil zaprt, ker sta župan in tajnik odpotovala k nekemu vsenemškemu pogrebu. Podpisani je šel še tretjič dne 4. aprila, zadnji dan, in takrat že ob 8 zjutraj v občinski urad, a slavna pisarna je zopet zaprta. Povedalo se mu je, da je župan odpotoval v Celovec in tajnika sploh ni doma. — Dovoljujem si torej vprašati: Ali je c. k. okrajnemu glavarstvu znano, kako se v občini Vernberg zavirajo reklamacije in ga je li volja ukreniti, da bo mogoče podpisanimu se poslužiti svojih pravic? Josip Arnej.

Podravlje. (Socijalno-demokratsko zborovanje.) V gostilni „na pošti“ je bilo v nedeljo 7. t. m. socijalno-demokratsko zborovanje, na katerem je sodrug Arnold Riese iz Celovca kot sklicatelj shoda v spretnih, jako vabljevih besedah znal razložiti in slikati še v precejšnjem številu se došlim zborovalcem njih bedno in žalostno stanje, in kakšen paradiz jim hoče narediti socijalna-demokracija, če se nje oklenejo. Govor njegov je bil črez vse vabljev. Gotovo je vedel, kakšno ljudstvo ima pred seboj in kako mora govoriti, da se nikomur niti najmanj ne zameri. Proste šole tudi ni omenjal, je bil bolj previden kakor nemškonačionalni profesor Angerer, kateri je na shodu v sosednjem Vernbergu rekel, da si v tem oziru s socijalnimi demokrati seže v roke. Ali nekaj jako zanimivega se je na tem zborovanju vendar zgodilo, kar bo našim zagrizenim nemčurjem gotovo še dolgo, če ne vedno zvenelo po ušesih. Ko je začel govornik mednarodno stališče razpravljati, je ponovno rekel: „Kdor je Slovenec, naj ostane Slovenec!“ Torej ve nemčurske brezznačajne pokveke, ali vas

ni sram, da vam morajo značajnost že Nemci v glavo vbijati! Vi, ki se tako radi nazivljate „deutsch gesinnt“, zapišite si debelo za vaša „slovenisch geborne“ ušesa, da je pristni Nемеc Riese na zborovanju v Podravljah odločno rekel: „Slovenec naj ostane Slovenec!“

Vernberg. Državnozbornske volitve se bližajo in napravljajo marsikateremu težko glavo. Tudi mi se pečamo z ono mislijo, ki se nam zdi kakor kakšna uganjka. Čudno se nam namreč zdi, da Oraš nikjer ne kandidira. No pa saj mu ni zameriti! Zmiraj je javkal in zdihoval; da bi le enkrat bil konec tega državnega zbora, ki mu dela toliko težav. Zraven moramo pa pripomniti, da na Orašev besedo ne damo prav nič, kajti pri zadnjih občinskih volitvah je tudi govoril, da se rajši obesi, nego se pusti voliti županom, pa se je vendar pustil. Seveda, kaj ne, gosp. Oraš, boljši ne kandidirati, kakor pa kandidirati in propasti. Grozdje je kisló, je rekel lisjak, ko ni mogel do njega.

Koroške novice.

Seifríz pa — „Štajerc“. Bog jima daj dobro, saj tudi pašeta skupaj s svojimi „neovenljivimi zaslugami“, kakor se bere v zadnji „giftni kroti“. „Štajercu“ manjka to, kar ima Seifríz — denarja, Seifrízu pa manjka to, kar ima „Štajerc“ — dolg jezik. Z Seifrízovimi tisočaki bi si še „giftna krota“ prav dobro opomogla (Korlček, a? Dös war wos zum fi-i-i-it!). In zato ga tudi hvali „giftna krota“ Miklavčeva ateja na vse pretege ter na dolgo in široko našteva vse „dobre“, ki jih je Seifríz baje kot poslanec pridobil za svoje volilce: „On je glasoval in govoril proti prvaškó-kranjski gonji, proti zvišanju duhovniških plač. Občini (?) Mohelče je pridobil most čez potok itd. Ko bi hoteli vse popisati, primanjkovalo bi nam prostora.“ Tako „Štajerc“, ki pravi, da je Grafenaurjeva kandidatura — papirnata, in da je vse to le plitva, gnusna komedija, obenem pa zopet tarna, da se papirnate kandidature ne smejo obnesti. No, no Seifrízova kandidatura bo po „Štajerčevi“ pomoči res papirnata, kajti dne 14. maja ga bodo njega in njegovo kandidaturó odpihali slovenski volilci tja, kamor spada v družbi „giftne krote“ — v mlako!

Kako Grassl agitira! Kakor smo že poročali, je mladi dr. Grassl iz Dobrlevasi eden izmed onih ljudi, ki love kmečke glasove za Miklavčeva ateja. Da bodo ljudje vedeli, kako zna Grassl agitirati Seifrízu v prid, naj povemo tole dogodbico. Šlo se je za to, da Miklavčev atej dobe lov v žitrajski občini pod roko, seveda v škodo cele občine in njenih davkoplačevalcev. Ker pa Miklavčev atej sami niso mogli vsega storiti, je delal zanje Grassl. Povabil je tri kmete odbornike k sebi v Dobrlovas, tam jim kupil sodček piva (če ga niso atej dali zastoni) in za 2 K cigar in to vse le zato, da bi pridobil te kmete za to, da se odda lov Miklavcu. Kmetje so pivo popili in cigare pokadili ter potem tudi res glasovali tako, kakor so atej hoteli. Grassl je torej s sodčkom pive in onimi cigarami pripravil žitrajško občino ob najmanj 400 K, za katere bi se bil sicer lov dal dražje v najem. Cela stvar, ono glasovanje itd. je bilo tako nesramno, da je celo dotedanji najboljši Seifrízov pristaš rekel, da je to naravnost škandal. Naše volilce opozarjamo na ta način Grasslove agitacije ter jih pozivljamo, da naj stvar takoj naznanijo nam, ako bi morda Grassl začel kje zopet barantati s kakimi sodčki in cigarami; kajti mi bi mu preskrbeli poleg piva in cigar še kaj za prigrizniti, namreč par mescev — ričeta, kar bi mu gotovo prav dobro dišalo. Pozor torej na Grassl-novo agitacijo!

Korlček se je spufal. Čakali smo, kaj neki poreče Korlček Linhart, slavni urednik „giftne krote“ in Seifrízov laupurš na obdóžitve, ki smo jih mu vrgli v zadnji številki v obraz, ali Korlček je lepo — tiho. Nič ne reče moziček, dasi-ravno smo mu na ves glas očitali **tatvino in poneverjenje**. Ves njegov odgovor je ta, da je v svoji „giftni kroti“ razlil nekoliko svoje nemčurske gnojnice na „Mir“. „Mirovega“ urednika imenuje „švindlerja“, zato ker je ta izraz enkrat rabil slavni lažnjivec Košičev Pepček zato, ker „Mir“ ni priobčil nekega Pepčkovega popravka, dasi-ravno je imel Pepček potrdilo v rokah, da je prejel urednik „Mira“ ta popravek. Pepček je tožil urednika „Mira“ in tožbo izgubil, zato ker urednik Ekar, ki je sprejel popravek, ni bil odgovorni urednik. Zaradi tega je imenoval Pepček imenovanega ob priliki nekega shoda „švindlerja“. Lahko bi se bila vložila proti Pepčku vsled tega tožba, ali kdo bi se prerival s takim človekom, kakor je Pepček. Škoda za čas, ki bi se zamudil z obravnavo. Obsojen bi

bil Pepček gotovo na podlagi zgoraj omenjene razsodbe celovškega sodnika. Korlček drugoga ni vedel povedati na naša očitanja kakor to, in pa da pišejo „Mir“ „zbesneli popi“, pa da ima za take „falote“ pripravljen „pasji bič“. Korlček, Korlček, bodi dober, ne igraj se s pasjim bičem, kajti zna se ti prigoditi, da ga dobiš o prvi priliki, ko prideš na Koroško, pošteni o krog svojih lastnih ušes! Nikar ne misli, da si pusti pošteni koroški slovenski kmet od takih tatinskih privandrancev, kakor si ti, „spufani“ srotej, kazati pasji bič pod nos. Bogme, Korlček, zna se ti prigoditi, da boš šel s tako pisano kožo nazaj v svoj ptujski brlog, da te bodo tam doli takoj lahko v komediji kazali kot tetoviranega Malajca. Korlček, zapomni si to, kajti z Seifrízovim „frajpirom“ vred ti zna taka „arcnija“ za vselej pokvariti tvoj žejni želodček! Zato torej, Korlček, pamet, pamet!

„Der geknebelte Seifríz.“ C. kr. okrajni glavar je že precej „visoka“ oseba, posebno če se pokaže v svoji zlato oportani uniformi. Kmet se v svoji znani ovčji pohlevnosti in ponižnosti takih velikih gospodov zelo boji, in besede, katere govorijo tak gospod, so „svete“, kakor sv. evangelij, ki se bere v nedeljo s prižnice. In taki gospodje tudi vedo, kako misli kmet o njih, ter znajo, kadar hočejo tudi porabiti svoj pozlačeni vpliv. — Zgodilo se je, da je velikovski c. kr. okrajni glavar, dr. Viljem Klebel, razdeljeval državno podporo v Železni Kapli. Ko se je hotel odpeljati, je prišlo nekaj kmetov na kolo-dvor, ki so se gospodu c. kr. okrajnem glavarju lepo zahvalili za podporo, posebej pa še za trud, ki je imel c. kr. gospod s tem, da je pridobil to podporo. Glavar se je zahvalil kmetom za zahvalo in je obenem tudi takoj vedel, kaj mu je storiti ob taki lepi priložnosti. „Seveda, seveda“, so rekli gospod c. kr. okrajni glavar, „jaz že že, ali v prvi vrsti pa Seifríz. Ta se je moral pošteno potruditi!“ Lepa beseda lepo mesto najde in ob pravem času vsajeno zrno obrodi dober sad, so si mislili c. kr. gospod okrajni glavar, ko so izgovorili te besede, mi pa mislimo, da Seifríza ne bo rešil tudi Klebel ne, če se bolj hvali njegovo „utrudljivo“ državnozbornsko delovanje takrat, ko deli državne podpore, za katere je najbrž Sairíz izvedel šele tedaj, ko so bile že dovoljene in bi bile dovoljene, če bi tudi Seifríza sploh ne bilo kjer, ne pa samo v državnem zboru ne!

Nemškonacionalni dobrotniki slovenskega kmeta. Sedaj-le pred volitvami se pač ustijo nemški nacionalci, kako skrbe za gospodarski napredek slovenskega kmeta in obljubujejo vse mogoče, samo da bi pripravili kmeta do tega, da bi jim dal pri volitvah svoj glas. Kaki „dobrotniki“ so pa v resnici, pa prav lepo kaže sledeči slučaj. Kakor je znano, je koroška kmetijska družba v rokah nemških nacionalcev, ki tudi to c. kr. deželno ustanovo izrabljajo v svoje strankarske namene. Kmetijska družba je pravzaprav edino le zato še tu, da se z njenimi podporami agitira za nemškonacionalne kandidate; seveda to le tam, kjer je mogoče vjeti kakega „gimpelna“ na take limanice. Kjer je pa naše kmetsko ljudstvo toliko zavedno, da se ne da speljati na led, tam se pa pokaže vsa velika skrb nemških nacionalcev, kako bi škodovali našemu kmetu. Zgodil se je sledeči slučaj. V Dobrlevasi se je vršilo premiranje bikov. To pa je bilo seveda naznanjeno samo v onih zloglasnih „Mitteilungen“, katerih živ krst ne razume in ljudje iz okraja so le po ovinkih izvedeli o tem premiranju. Pa to še ni bilo vse. Isti dan je bil v Globasnici napovedan izbor bikov, h kateremu so ljudje morali prignati svoje živali. Na ta način se je kmetom onemogočilo gnati svoje živali v Dobrlovas k premiranju, kjer bi bil marsikateri dobil kako nagrado ali darilo. Tako se je naravnost ogoljufalo naše ljudi. In to je potem tista skrb nemških nacionalcev za gospodarski napredek našega slovenskega ljudstva. Kmetje, na dan volitev pokažite nemškimi nacionalcem in njihovim priganjačem, da za take „kmetijske prijatelje“ nimate glasov. Naj glasujejo zanje tisti, kateri so namesto vas dobili nagrade, vi pa bodete volili moža, ki bo poskrbel, da se bo enkrat za vselej storil konec takemu brezvestnemu ravnanju nemškonacionalne gospode in takemu zlorabljanju davčnega denarja za nemško nacionalne politične namene!

„Štajerc“ pa „Bauernzeitung“. „Štajerc“ se prav rad baha s svojo slovenščino, češ da je slovenski list itd., ali v zadnji številki je pa vendar prišel na dan s svojim prepričanjem. Vsak koroški Slovenec ve, da je „Bauernzeitung“ zagrižen protiv slovenski in protiverski list, ki živi edino le od zabavljanja proti Slovincem in krščanski veri, in zadnji „štajerc“

imenuje „Bauernzeitung“ — „bratski naš list“. No, res lepa bratca sta „giftna krota“ in pa glasilo nemškonacionalnih „losvonromlerjev“ celovška „Bauernzeitung“.

Taki so! Neki kmet iz dobrolskega okraja, mož je že star in za delo skoraj popolnoma nesposoben, ima edinega sina, ki je moral iti na vojaški nabor. Kmet je seveda želel sina rešiti vojaške službe, ker bi mu brez njega ne bilo mogoče vzdrževati svojega gospodarstva, in zato je šel k c. kr. okrajnemu zdravniku v Velikovcu, dr. Schlaufu ter ga poprosil, da bi mu on pripomogel, da sin ostane doma. Dr. Schlauf mu je odgovoril v svoji nemškonacionalni zagriženosti: „Ja, ja, jaz sem že tisti, ki morem to storiti, ali za Globasnčane ne storim nič, zato ker nisohoteli dati lova Grassl-nu!“ To je odgovor c. kr. okrajnega zdravnika, človeka, katerega kmet plačuje, na tako prošnjo. Kmetje, zapomnite si dobro te besede, saj iz njih spoznate, kaki prijatelji so vam tisti ljudje, ki se sedaj lovijo okolu vas, da bi pri volitvah glasovali zanje. Za Seifríza naj le glasujejo Grassl in Schlaufi, slovenski kmet ima pripravljeno svoj glas za drugega moža!

Gospod kandidat, ali Vam je kaj znanega?

Po velikovškem okraju se govori in pripoveduje neka zelo čudna dogodbica, o kateri pravijo, da je resnica. Pred par leti se je namreč ustrelil posestnik Vrhovnik v Vovbrskih gorah in o vzroku njegove smrti se ravno pripoveduje ta čudna dogodbica. Pravijo namreč, da je Vrhovnik imel veliko srečko (los), katero je oddal v shrambo nekemu svojemu prijatelju, kateri naj bi zasledoval izžrebanje te srečke. Ta prijatelj, kateremu do tlej ni šlo posebno dobro, se je v kratkem času popolnoma opomogel, da ima sedaj prav lepo premoženje, kmet Vrhovnik pa se je ustrelil, ker se je baje ona njegova srečka, ki jo je imel prijatelj v shrambi, izgubila. To je res čudna dogodbica, kaj ne da?

Pepčkove laži. Zadnji „Štajerc“ je priobčil poročilo iz Pepčkovega peresa (I. K.) o volilnem shodu v Kapli v Rožu. Pepčka, ubogega sfurnega Pepčka grozno gifta, da je moral pobrati šila in kopita ter s svojimi šestimi hlapti, ki jih je seboj pripeljal v župnišče, odriniti drugam stresat svoje oslarije. Za „Štajerca“ je nato napisal v svoji sveti nemčurski jezi dopis, v katerem tako nesramno debelo laže, da vsako laž lahko z roko primeš. To pač, to se mu mora pustiti, lagati pa zna Pepček. Kaj pravite, vi udeležniki shoda, ako pravi Pepček, da je prišlo na shod „več ko 100 liberalcev“, „ta črnih“ pa samo 20. Ali ni to laž, ki je res vredna Košičevega lažnika? In kako sam sebe baje po svojih lažnjivih čeljustih! Takoj nato zopet pravi, da je shod obiskalo „50 naprednjakov“. In potem pravi, da je teh „50 liberalcev“ prišlo samo vprašati, ali se jim da predsedništvo shoda. Glej, glej, kaka mogočnost! Kaj Košičev Pepček misli, da bo vse kar na kolena padlo, kedar se on pokaže kje. Le še prej prodaj še eno „fabro“ in pa še enega „higolaša“ s tistimi potrtimi garami vred, pa zavedni slovenski kmetje še ne bodo hoteli tebe za predsednika. Pepček imenuje sam sebe v tem dopisu „govornika liberalcev“. Naj bi se rajši imenoval največjega pretepača v Rožu in hujskača in zraven največjega lažnika, bi veliko bolj zadel pravo. Nato pravi, da je „polovica naprednjakov“ ostala na shodu, torej 25. Čudno je le, da Pepček, tako visoko študirana glava, ki je celo „na gifte“ študiral, ne zna šteti do šest. Vsi zborovalci namreč lahko spričajo, da ni odšlo s Pepčkom vred z zborovanja več ljudi kakor celih sedem. Nadalje pravi Pepček, da je že vedel, zakaj je odšel. No, mi tudi vemo, zakaj je šel. Zato, ker je videl, da je zanj grozdje pre-kislo, zato ker je izprevidel, da si kvečjemu prisluzi par tednov „luknje“ on in njegovim razgrajči, ako ostane na shodu, kajti vsak ve, da se Pepček ne mara „mazati“. In šel je počepepo, kakor pes, če ga poliješ z mrzlo vodo. Končno naj še povemo, da se Pepček grozno gifta, da je bil shod ravno v župnišču, češ, da je to zloraba župnišča. No, zato naj se Pepček le potolaži, kajti k župnišču ni on prav čisto nič pridal, briga naj se rajši za take stvari, kjer ima dovolj svojih „opravkov“.

Meško prepovedan. Ljubljanska cenzura je v zadnjem hipu zabranila Meškovo dramo „Na smrt obsojeni“, ki bi se imela igrati 25. sušca kot benefična predstava dramskega občinstva in kot sklepna igra sezone. Spet lep dokaz, kako skrbi vlada, da bi „lepe“ koroške razmere ostale v temi! Ker slika pesnik — dasi v zelo milih barvah — trpljenje in boje koroških Slovencev, pa tega še v slovenski Kranjski ne smejo videti in slišati. Upamo, da store mero-

dajni faktorji potrebno, da vidimo igro v prihodnji sezoni. In tedaj, Korošci, v Ljubljano! Pokažimo, da še živimo!

Duhovniške in cerkvene stvari. Birmovanje (škofijska vizitacija) se vrši: 21. aprila v Svincu; 22. aprila v St. Janžu na Mostiču; 27. aprila na Otoku; 28. aprila v Škofičah; 1. junija v Lipaljavasi; 2. junija v Žabnicah; 3. junija v Rablju; 4. junija na Kokovem; 5. junija v Gorjah; 6. junija v Štebnu pri Bekštanju. — Za vizitatorja dekanijskih župnij sta imenovana stolni prošt dr. Anton Müller in stolni dekan Gvidon Bittner. — Mašniško posvečevanje se vrši letos dne 17., 19. in 21. julija v celovski stolnici.

Dva krojaška učenca se nujno rabita pri dveh celovških krojaških mojstrih. — Nadaljna pojasnila daje celovško delavsko društvo, Kaserngasse 30.

Državne ustanove za obiskovalce obrtnih šol. Za prihodnje šolsko leto razpisuje naučno ministrstvo več državnih ustanov za obiskovalce obrtnih šol. Ustanove znašajo za ljubljansko c. kr. umetno obrtno strokovno šolo 40 K na mesec in veljajo za vsa učna doba. Te ustanove so osobito tudi namenjene obiskovalcem zimskih kurzov za stavbne obrtnike (zidarje, tesarje in kamnoseke). Prošnje za take ustanove je nasloviti na c. kr. deželno vlado v Celovcu, vložiti pa jih je najkasneje do 15. maja pri ravnateljstvu onega zavoda, v katerega želi prosilec vstopiti. Prošnji morajo biti pridjane naslednje priloge: Krstni list, domovinski list, učno ali delavsko izpričevalo (če se prosilec zglašča za vstop v zimске kurze za stavbne obrtnike), zadnje šolsko izpričevalo in ubožni list. — S tem opozarjamo naše čitatelje na zgoranje ustanove s pristavkom, da daje vsa potrebna pojasnila v tej zadevi drage volje ravnateljstvo c. kr. umetno-obrtno strokovne šole v Ljubljani.

Borovlje. Posilinemci hočejo biti sicer povsod najbolj „fortšritlih“, toda pri nas gotovo niso. Pustni terek so praznovali šele prvi terek po veliki noči, ko so bile v Glinjah občinske volitve. Vrlim Glinčanom se je seveda jako dopadlo, ko so pridrli ti tajcnaceljni k Dremlju, ker so imeli zopet enkrat priložnost, malo pošaliti se z njimi. In gotovo so jih Glinčani prav pošteno osmešili, kajti nemškutarji so prišli tako potrti in poparjeni po volitvi domu, kakor bi jih kdo z vodo oblił. In kake nosove so v Glinjah dobili! Nekdo je rekel, naj bi se dali ti nosovi „selhati“, da bo vendar vsaj nekaj odškodnine za denar in trud, ktereга so porabili radi teh volitev. Jaz bi jim pa svetoval, da nanizajo nosove na nit in jo kot spominsko verižico podelijo svojemu voditelju. Slišal sem tudi, da so napredni Slovenci v Glinjah pili ga po zmagi po litrih, posilinemci pa po „firtlnih“, ker nočejo več biti „fortšritlih“. V kratkem odpotujejo največji obernemškutarji tja v ono blaženo deželo, kjer ovčarji samo nemško govorijo, kjer se dobivajo boljši ogrizki in kjer ščinkovci prav lepo prepevajo. Pa bo res škoda za nje.

Borovlje. Borovski gospodje Šimej Rigar, Jožef Marks itd., ki so s svojo ne baš majhno močjo pritiskali na tukajšnje delavce, da so se udeležili Seifrizove „predstave“ pri Trnjaku in Justu, se žnjim vred nadejajo in upajo na zlate čase. Gospodje niso pač računili na to, da so Borovljanci že slišali drugačne govornike v svoji sredini, kakor je miklavški nemškutarški brajar. Evo, tukaj vam podajam nekaj kritik, ker sem jih slišal v Borovljah in okrog. Vsako kritiko sem slišal od drugega človeka, nobene pa od kakega „črnega“. Imena so uredništvu na razpolago. „Reden tut er bol sehr schwoch“, je rekel eden. „Samo dol je bral nekaj, „auswendig“ pa nič ni vun spravil“, tako drugi. Tretji: „Ta še brati ne zna dobro, kaj bo tak človek v parlamentu, boljše bo, če ostane pri svojih faslnih in volih“. Posebno originalno pa ga je ta-le kritiziral: „Ko sta govorila Fervežar in dr. Maurer, bi jima najrajši „rihiče“ pometal v glave, ko pa je začel Seifriz, mislil sem si, ko bi bil zdaj jaz Just (gostilničar), šel bi k Seifrizu in mu rekel: Tu imate ključ, ko boste enkrat končali, pa zaprite, mi zdaj gremo“. Spet drugi je rekel: „Ho, Grafenauer je za 50 Zajfricov“. „Ta črni so še vendarle desetkrat boljši, kakor vsi ti, ki so danes govorili“. Kakor se vidi, Seifriz ni baš najlepšega sledu zapuztil za seboj. Demokrati so glasovali samo ra to zanj, ker so jih gledal Fervežar. Človek s tako majhnim znanjem in ribjo zgovornostjo ni ustvarjen za poslanca, ki naj zastopa ljudske interese. Če že tukaj samo „kreče“ in „čekla“, ko je vendar sredi svojih ljubih, kaj pa šele misli na Dunaju storiti, ko mu za vsako neumno besedo nasprotniki stopajo na jezik! Bi zopet rad samo prikimal? Fricl, ne boš, kimovcev in jeklačev

ne maramo, za 600 K na mesec nam lahko kima vsak tluci!

Podgora. Zmaga slovenske stranke pri občinskih volitvah v Slinjah je vzbudila v tukajšnjih narodnih krogih veliko veselje. To je prva zmaga. Druga pa bo, ko bomo oddali 14. majnika svoje glasove slovenskemu kandidatu Grafenauerju, kateri sme računati na lepo število glasov celo v Borovljah.

Glinje. Kakor smo zadnjič poročali, so se vršile pri nas dne 2. t. m. volitve za občinski odbor. Z veliko napetostjo se je gledalo v bodočnost, zakaj nasprotna nemčurska stranka si je prizadevala na vso moč, da bi iztrgala nam našo občino iz rok, in jo proglasila za pridobljeno nemško posest. Svesti si gotove zmage so se zbirali pri Tomažiču v Medborovnici, in pili in kadili že na račun zmage. Pavkar z Resnice jih je pripeljal tudi lepo število, gotovo več kot deset, med temi vse svoje lončarje, ki sicer nimajo volilne pravice, ki pa so imeli vsak po eno pooblastilo. Gospod župan iz Borovlj in Damkov Faltej, sta jih pripeljala tudi precej in „Wacht am Rhein“ bi se razlegala, da bi odmevalo od gorjanskih peči čez Dravo. Ali z druge strani pa so prihajali, proti Glinjanom zavedni možje z Loke, Kočuhe, Zadolj, Kajž in Vesce branit slovensko posest. Petindvajset glasov so si šteli nasprotniki večine v III. razredu. Slovencem ni več pomoči; in veselih obrazov so hodili okrog in meli si roke češ d a n e s j i h p a b o m o ! Volitev se začne. Vsak našinec je dobil še eno „mastno“ od njih s seboj, ko je šel pred volilno komisijo. Delali so račun brez krčmarja! Namesto zmage klavern propad ali „glänzend durchgefallen“. Ko tajnik naznani izid volitve v III. razredu, zaori mogočen „živio“ od naših volivcev, obrazi nasprotnikov so so pa precej podaljšali, nekateri so jo pa že prej popihali, ker so izvohali, da nič ne bo treba hajlati. Ena ura navrh smo jih pa še v v II. razredu posekali. Samo I. razred so si ohranili. Izvoljeni so sledeči našinci v: III. razredu, gg. Janez Breznikar, posestnik v Vesci, Jože Ravnik, posestnik in puškar na Trati, Jože Kirchbaumer, posestnik in puškar na Otrovci, z 69 glasovi in Friderik Dovjak, posestnik in gostilničar na Loki s 67 glasovi. Nasprotniki so imeli po 65 in 63 glasov. V II. razredu so imeli gg. Janez Fric, posestnik, Boštjan Zablachan, posestnik v Glinjah, Andrej Vidman, posestnik na Loki in Mihael Turk, puškar in posestnik v Resnici po 24 glasov, nasprotniki po 9, za namestnike pa so bili izvoljeni v III. razredu gg. Simen Fric, posestnik v Glinjah, Andrej Veračnik, puškar v Medborovnici; v II. razredu Gregor Trop, posestnik v Medborovnici in Valentin Plasnik, posestnik v Zadoljah. Možnarji, ki čakajo v Medborovnici nabasani, se bodo sprožili šele sedaj leto k sv. Gregorju, ko bo spet „Fakelcug“, zakaj 14. maja, ko bi se mogoče tudi lahko, se bo račun gotovo pokazil.

Šmarjeta v Rožu. Pred kratkim je bil obsojen pri c. kr. sodnji v Borovljah neki preprost Šmarječan zaradi osebnega razžaljenja tukajšnjega učitelja G a b r o n a. To priložnost so takoj porabili naši posilinemci, da pišejo po svojih časnikih o slabih sadovih „slovenske hecarije“. Toda mi bi tem gospodom svetovali, da naj prej pred svojimi durmi pometejo z veliko metlo. Ta preprosti človek ni nikoli imel priložnosti, da bi si pridobil večjo izobrazbo, in morda so mu tiste besede, s katerimi je razžalil učitelja Gabrona, samo ušle iz ust; kaj drugega pa je, ako so bili študirani ljudje, ki se štejejo med gosposko nemškutarijo, kaznovani zaradi osebnega razžaljenja, zaradi javnega ktofutanja in pretepanja ter zaradi drugih prestopkov. Pa ne samo to. Poznamo tudi take študirane posilinemce, kateri uganjajo stvari, ki se „hravžajo“ vsakemu poštemu navadnemu človeku, in prepričani smo, da bi sodnija te ljudi veliko ostrejšo kaznovala, kakor omenjenega preprostega Šmarječana, ako bi te gospe kdo naznanil. Vprašali bi pa samo še tole: ali je tem gospodom v Borovljah in okolici znano, da je bil učitelj Mack, s t a n o v s k i k o l e g a učitelja Gabrona, kaznovan zaradi osebnega razžaljenja slovenskih visokošolcev? Ali jim je znano, da je učitelj Janschitz na Bajtiščah pri Borovljah, stanovski kolega učitelja Gabrona, pisal na uredništvo „Mira“ o d p r t o d o p i s n i c o, ki je bila osoljena s takimi svinjskimi besedami, kakor bi si jih oni preprosti mož iz Šmarjete javno prav gotovo ne upal rabiti? Ali je nadalje gospodom posilinemcem znano, da je dijak-sin študiraneга posilinemca ukradel svojemu tovarišu v javnem lokalu kar nekaj „finfijov“? Ali je gospodom posilinemcem tudi znano, da je študirani gosp. dr. Maurer, p. d. Trnjakov Jozej, bil kaznovan zaradi osebnega razžaljenja svojega s t a n o v s k e g a

k o l e g e g. dr. Berlinerja? Ali jim je tudi znano, da je študirani gospod pri jubileju pevskega društva „Alpenrose“ r a z ž a l i l j a v n o č a s t i l j i v e g a, občespoštovanega jubilarja tega društva? Ali je tem gospodom, ki trobijo po cellem svetu o razžaljenju učitelja Gabrona, tudi znano, da je bil Krasnik, p. d. Košičev Pepček, ki je študiral „apotekarijo“ na visokih šolah, kaznovan zaradi klofutanja? Da je nahujskal svoje hlapce na šentjakobskega kaplana? Ali je tem gospodom tudi znano, da nekateri študirani gospodje posilinemci celo zakonske zvestobe ne poznajo? Ali je tem gospodom posilinemcem tudi znano, da je neka omožena žena v črni obleki spravila nedolžno nevesto študiraneга posilinemca v neljubo zadrego? Zdaj pa Vam študiranim gospodom dopisnikom in posilinemcem, ki ste se najedli „bildinhe“ z veliko žlico, povemo, da nimate pravice trobiti po cellem svetu o tem, da je bil navaden, preprost človek kaznovan zaradi osebnega razžaljenja. Vzemite veliko metlo, pometite pred svojimi durmi in trobite zanaprej rajši o slabih sadovih nemčurske hecarije.

Podsijnjavas. (Štajerčeve laži.) V prezadnji številki je „Štajerc“ priobčil neko poročilo, v katerem se je dopisnik izkazal za tako nesramnega lažnika, da bi moral bistriški Faust, ako ima le količkaj časti v sebi, odločno nastopiti proti temu, da se njegova oseba spravlja v dotiko s tako lažnjivimi poročili. „Štajerčev“ dopisun namreč laže, da je tedaj, ko se je Faust peljal skozi Podsijnjavas zaklical eden izmed obcesti stoječih fantov za njim nesramno psovko. Nihče ni storil tega. Nadalje laže, „da sta dva tekla z groznjami za vozom in da je eden tih mlečnozobih fantalinov sin Černika.“ Černikov sin je bil res v oni družbi, mimo katere se je peljal Faust, in je res šel za vozom ter polglasno pel slovensko pesen „Domovina“. Res čudna ušesa mora imeti „Štajerčev“ dopisun in z njim vred ravnatelj Faust, ako je slišal v tej pesmi „grožnju“ proti sebi. Končno naj še omenimo, da mora imeti človek, ki za vsakim oglom vidi napadalca in grozilca, strašansko slabo vest. Gospod Faust naj se le vozi skozi Podsijnjavas, slovenski fantje se ne menijo zanj; bati se mu je kvečjemu njegovih lastnih kreatur, ki sladkega jeruša polni trosijo svojo nemčursko „pildungo“, katere so se naučili od „fortšritlih“ gospe, po naši vasi!

Št. Jakob v Rožu. Na „korajžo“ kliče gnadjliva gospa s pošte. „Zdaj sem jim pokazala, kako znam biti energična; proti „Mir-u“ bom zdaj odločno nastopila“, je rekla zadnjikrat, ko je „Mir“ malo podregal. Veseli jo, da se je tako srečno izvila iz za njo skrajno nevarne pravde. No, naj se le potolaži, so še drugi sodniki na svetu ne samo v Rožeku in Celovcu. Zanimivo je bilo, kako so se njene priče pogovarjale med seboj, ko so se peljale iz Celovca po zadnji obravnavi. Eden je rekel: Ti bi me bil kmalu not potlačil. Drugi pravi: Tisti večer sem jaz bil tako pijan, da sem na Vidmanovem travniku obležal. V Celovcu je pa vedel vse natančno, kaj se je godilo tisti večer! Gnadjliva misli zdaj, da se trese celi Št. Jakob pred njo. Postala je tudi zaupni „mož“ za nemškonacionalnega kandidata Kirchmajerja. Ona vodi nemčursko volilno gibanje v Št. Jakobu za tistega moža, ki je rekel javno, da bode v državnem zborn delal za razporoko in prosto šolo. Menda je gnadjliva zato za razporoko, ker bi rada Korlina zapustila in bi rada vzela „Baummeistera“. Zdaj bote razumeli, zakaj da sem zadnjič pisal, da nosi na pošti gnadjliva cele hlače; akoravno je Krebitz vsak dan tam, in se on ima za voditelja šent jakobskih nemčurjev, jo je vendar pripravil samo do polovice hlač. ko nosi „te krače“. Korl je seveda dober h večjemu za kako „štubenmadlco“.

S pota. Marsikaj novega vidi in sliši človek, če potuje. Tako sem n. pr. zadnjič, ko sem se vračal na Koroško, imel priložnost spoznati, kaj misli neki sprevodnik nove železnice o nas, koroških Slovencih. Isti sprevodnik namreč, ki je med vožnjo na Kranjskem govoril slovensko, je pred postajo Področico izustil nemške besede: „Sedaj smo pa že na Koroškem, torej moramo nemško govoriti.“ Ta je pa res pametna!! A sprevodnik naj bo potolažen; koroških Slovencev niso, ne morejo in tudi ne bodo pregnali Nemci z njihove rodne zemlje, če bi tudi vpili po vsem svetu, da na Koroškem ni več Slovencev.

Skočidol. (N a š a š o l a.) Parkrat smo že pisali o naši šoli, pa bi lahko pisali v vsaki številki „Mira“ in nam še ne bi prešlo gradiva, kajti naša šola je postala pravo vzgajališče nemčurskih barab. Prvi razred, kateremu je treba največ poduka in discipline je bil dolgo časa

brez učitelja in se po tem takem zanemarjal do skrajnosti. V drugem razredu poučuje neka nemška učiteljica, ki niti besede ne zna slovensko. To seveda našemu školskemu svetu ugaja. Otroci jo ne morejo razumeti in tako je umevno, da ona pripoveduje, da se nemški otroci boljše učijo nego slovenski. Če jo otroci ne razumejo jih psuje zaradi njih narodnosti. Nejnavadnejši izraz za slovenske šolarice je „windišes trepele“ itd. Ta švabanska privandranka pa ima še eno lepo lastnost. Pri sebi ima namreč svojo kake štiri leta staro nezakonsko hčerko, katera ima menda v šoli večje pravice, kot šolski vodja. Ona jo vzame sabo v šolo in ji pusti med učnimi urami razgrajati po šolski sobi in tako dajati vzgled otrokom, kako naj se obnašajo. Vsega tega seveda naš slavni šolski svet ne vidi in ne sliši. Pa saj je tako prav! Saj je učiteljica popolnoma na njih strani pa njena hčerka tudi vzgojena na pravi podlagi nemške kulture, ki jo je že tako daleč privedla, da se upa v javnih prostorih nastopi gosp. župnika z besedo „švarcer pfa“ in „falot“. Kar se pa tiče tretjega razreda so pa otroci takšni kakor zverine. Saj je to lahko umevno, ker se podivjajo v prejšnjih razredih. Vzlic strogosti in natančnosti učitelja ni več mogoče držati nobenega reda in že učitelj mora vtakniti psovke v žep, katere dobi od nemčurških staršev vzgojenih otrok. Tako so učitelju med drugim (menda zato, ker je brezverec) napisali nekam v šoli: „Martin Luter frist Käs und Butter“. Iz vsega tega se razvidi, kako nemško šolstvo samo uničuje moralo otrokom in škoduje splošnemu družabnemu življenju. Slovenskim staršem bi pa položili na srce naj svojih otrok nikakor ne pošiljajo v tak nemčurški zverinjak. Pomislite dragi starši, vi ste dali otroku življenje, vi ste tudi za njega odgovorni! Odgovorni ne le za to, da si otrok pridobi telesno blagostanje, ampak še bolj za duševno razvitje. Bodite prepričani, da bo otrok zmiraj nosil v srcu tisto smrdljivo zrno, katero mu je vsadila taka šola in prej ko slej bode to zrno rodilo tudi sad, katerega se bo kesal vaš otrok in vi, in sicer po vaši krivdi. Ako je vam pa za vaše otroke tako malo, da se za nje nečete brigati sedaj, dokler so še pod vašo oblastjo, pa vedite, da vas bodo za vašo malomarnost po preteku let, ko boste mogoče že v grobu trohneli, preklinjali in krivda bo ležala na vas še v hladni zemlji.

Vernberg. (Nova vpeljava). Pod tem napisom so bobnali vsi nemčurški časniki o razmerah na naši šoli in seveda, kakor zmiraj, dajali krivdo gosp. župniku kot katehetu. Ti časniki sami pripoznajo, da otroci gosp. župnika namenoma nočejo ubogati, a grajajo na vse moči njegovo postopanje proti tem neubogljivim otrokom. Ako je gosp. župnik poklical enega kmeta, da naj otroke kaznuje, ima to popolnoma prav, kajti dosti bridkih izkušen je že doživel na naši šoli. Žalostno bi bilo pa res že, ako bi se pustil katehet od smrkovih nemčurških paglavcev spoditi iz šole. Prav je tudi, da kmetje sami vidijo, kako se vzgojuje mladina z njihovim težko pridelanim denarjem. Saj je gosp. župnik že prej parkrat naprosil enega člana šolskega sveta naj pride in pomiri otroke, ki so se iz njega (g. župnika) naravnost norčevali ter med poukom vpili in razgrajali. Ta član šolskega sveta je parkrat prišel, ko je pa videl, da nič ne opravi, pa nobeni prošnj g. župnika ni ugodil več. Ali imamo v naši fari zato šolo, da se bodo tam otroci nemčurških staršev, iz g. župnika, ki je poučeval in nadzoroval še prej, da je podrovljski Maček znal svoje ime podkresati, srednošolsko mladino, norčevali! Ali mar zato, da se učijo tam zabavljati čez duhovnike in narodnost? Vsa čast nemčurškemu šolskemu svetu, v katerem je vendar zastopana vsa „inteligenca“ (?) skočidolske fare, da pusti priti tako daleč, da morajo kmetje poseči v take zadeve, zato ker se jim smili g. župnik. Še večja čast pa dopisniku omenjenih članov, ki je tako nebeško „otrajban“, da nazadnje opomni, da je to, kar piše, vse resnica in misli, da mu bo razun tistih zarukanih Mačekov e tutti quanti kdo verjel. Menda sam prav ne verjame. Heil Robač!

Bače. (Žganje!) Žalosten prizor smo videli, ko smo šli po vstajenju iz cerkve pri našem sosedu hiš. št. 1. Mož si je pripravil za ponočno slabost, „štor“ žganja in gotovo tudi kaj mesa, kakor je pri nas navada, da če ura enkrat odbije dvanajst se malo poje in popije; a glej, ženo, še hujšo pijanko kot mož, je še prej poprijela slabost, šla je ter popila žganje. Ko mož zapazi, da je „štor“ prazen, začne ženo močno pretupati, da je začela kričati in klicati vse sosedo na pomoč. Ko pa mož zunaj zapazi množico ljudi, jej da kar malo „pošnupat“, namreč vzame žepni robec in ga jej zatakne v usta, da ni mogla dalje

kričati. Vse se je zgražalo nad tem prizorom. Nesrečno žganje!

Radiše. Naše kat. slov. izobraževalno društvo je napravilo v nedeljo, dne 7. t. m. svoje redno mesečno zborovanje, ki je bilo prav zanimivo. Kot prvi govornik je nastopil č. g. Janez V i d o v i c, bogoslovec iz Podkrnosa, ki je pokazal svojo ljubezen in navdušenje za naše društvo, ter prihitel zopet enkrat k nam na Radiše. Govoril je o šoli in o vzgoji mladine. Kakšne bi naše šole morale biti, da bi se mladini vcepilo že v šoli tisto navdušenje v glavo, ki je vsakemu zavednemu Slovincu drago; da bi se mladini že v šoli vcepil v glavo tisti čut, katerega bi moral takorekoč vsak imeti, namreč do krščanske vere, do svojega materinega jezika in tudi do kmetijstva. Torej so tudi naše šole veliko vzrok hiranja kmetijstva. Drugi govornik, č. gosp. Ivan K o g e l n i k, domači g. župnik, govori, kako se ima razvijati ena poštena družina, ki obstoji iz očeta, mater in otrok. Oče ni samo gospodar črez hišo, temveč celo božji namestnik v hiši, varuh svoje žene in otrok, oskrbnik, da dosežejo ti enkrat svoj cilj, da bodo namreč prav pošteno vzgojeni, kot tudi prav v krščanski veri podučeni in narodno vzbujeni. Res je torej en pošten, varčljiv oče prava korenina ene poštene krščanske narodne družine. Nesrečna pa je vsaka družina, ki nima poštene krščanske matere, ki je kot solnce na nebesu, ki ko se enkrat temni oblaki izpred njega odstranijo, prisije zopet in še veliko bolj prijazno in ljubeznivo kot prej. Taka je tudi vsaka krščanska mati, ki podpira in navdušuje v vsakem obupu svojega moža. Ko pridejo enkrat težave, bodisi te ali one, ona še tembolj ljubi to, kar je njej sveto, namreč svoje otročiče, ki so poštenim staršem v pravo veselje le od Boga poslani nedolžni angelčki. Torej, oče, mati in otroci je kakor korenina, deblo in vejice; kajti eno brez drugega ni mogoče, da bi bila poštena, krščanska družina, v kateri bi vladal ljubi mir. Zanimivo je bilo poslušati govore in gotovo ne bode nobenemu žal za ta čas, kar smo ga pri tem koristnem zborovanju porabili. Vmes je prepeval društveni možki, kakor tudi mešani zbor. Veselilo nas je, ko smo slišali iz ust podpredsednika, da se bodemo v treh tednih zbrali zopet enkrat pri takem sestanku.

Radiše. (Zopet nič kot nemir.) Naši razgrajali zopet ne vedo, kako bi mogli doseči ter odstraniti največ ko mogoče „Mira“ iz naše župnije. Tako dela z nami zahrbtnož in dopisnik nesramne ptujske cunje, katero gotovo oni, kateri se je v hlače podelal, še zanaprej rabi za „kšeft“. Žalostno je, če se mladina med seboj nesramno pogovarja, a tembolj žalostno je pa, ko prične kakšen oženjen človek, katerega njegova žena celo pred olikano gospodo hvali, češ, da njen mož vse natanko izpolnjuje, kar sv. katoliška cerkev predpisuje. Ali ti sv. katoliška cerkev to tudi zaukazuje, da moraš po nesramnih časnikih klatati? Fej! Sram te bodi! Namesto da bi bil hvaležen, da ti ni treba iti zopet „krančne“ vezat in prodajat, pa takšen prepri napravljajš. Li misliš, da je za hrbtom vse dovoljeno. Ne, nikdar! Vsaka tanjčica pride pred tkalca. Ko je jabolko enkrat zrelo, pač pade na tla! Toliko za danes! Veš, „zahrbtnož“.

Radiše. Kar se čita v „Miru“, se mnogo govori v nasprotnih krogih, da to in ono ni resnica. Vse tiste, ki so bili od „Mira“ za njih za sluge pošeno, po pravici in tudi resnici na ljubo nekoliko okrtučeni, opozarjamo na § 19. tisk. zak. Naj bi se ga ti veleizobraženci vendar enkrat poslužili. Na dan s popravkom, da ni res, da se je onemu vitezu „peč podrla“ itd. Ali tudi našega cerkovnika p. d. „Mežnarja“, resnica precej v oči bode, da se ga tudi ta „mogočnež“ (?) ne upa poslužiti. Zakaj ne napravite popravka o tem, kar se je o vaši osebi pisalo v „Miru“.

Št. Jakob v Rožu. Za našo pošto bi ne bilo preveč, ko bi jo imenoval polževo. Pismo, katero je imelo prvi poštni pečat od dne 29. marca, zadnji pa 30. marca, sem dobil šele 2. aprila v roke. Tako dolgo počiva pismo pri nas, in še potem ne da bi mi ga poštni sel prinesel v hišo, ampak dobil sem ga po otroku mojega sosedu. Takšno prepozno došlo pismo povzroči včasih lahko veliko škodo. Kdo bi bil odgovoren zato? Ali ne vi, gospod p o š t a r? Vedel sem, da mora biti zame pismo na pošti večje vrednosti. Zato sem poslal človeka na pošto vprašati, ali je za dotičnika kaj pošte tukaj, ker pa je gnadljiva poštarica imela ravno važen pogovor s tistim, ki ima kratke, kratke hlače, pa dolge, dolge muštače, se ni potrudila, da bi pogledala v predale, ali je kaj tukaj ali nič, ga je kratkoinmalo zavrnila: „is niks do!“ Če smejo takšne osebe postopati po poštnem uradu, tedaj ni čuda, da kakor je bilo zadnjič v „Miru“ brati,

celo telegrame pustite dalj časa počivati na pošti, pa ne samo navadna pisma. Veliko slabše se pa godi še našemu „Miru“. Ta pride v torek ali pa v sredo, ves pomazan in prerezan, v znamenje, da ga je že vse bralo, predno ga dobi lastnik v roke. Ali to ni škandal od strani poštnega urada, da tako malo skrbi za redno odpošiljanje pisem in časopisov. Vkljub vsem pritožbam se godijo še vedno take nerednosti. Za zdaj toliko, če pa bo zanaprej še tak nered, se bomo pa tako dolgo pritoževali, da nas bo slavno poštno ravnateljstvo v Gradcu, kateremu ste že precej dobro znani, moralo uslišati in da vas bo učilo, česar še ne veste in ne znate.

Grabštanj. Vrabci čivkajo po strehah. Gosliničar od Saifrica jemal je pivo, Saifric od gosliničarja žito. Vesel poda ta birt se na obračun, ker ima dobiti še par kron. Oh kako pa ta birt prebledi, ko on kron ne dobi, dro pa račun, da dolguje Fricu še kron 4 krat sto (400). Tako so kričali ti vrabci. Za Kamnom Grabštanj. Hm! Tisto človeče z dolgimi prsti, ki čuje na ime Linhart, menda pridno agitira za Frica.

Št. Lipš. Na praznik sv. Jožefa se je 71 let stari gospod Alojzij Mihner, ki je bil pred 20. leti davkar v Dobrlivasi, peljal iz Beljaka obiskat grob pred letom umrlega prijatelja, žineškega oskrbnika Heya, pa se ni vrnil. V soboto ga je iskal tu sin iz Celovca, danes, ravno 14. dan, našel ga je orožnik v grmovju ob Suhi, ležečega vznak blizu pota, ne daleč od grada. Iz Goselnevasi je šel na Št. Lipš po stezi in je najbrže zašel. Da ga ni kdo umoril, priča denar, zlata ura in prstani, ki so jih našli pri njem. Žepi so pa bili obrnjeni.

Iz žitajske občine. Da tukaj niso rado vedno poslušali klicanja občinskega sluga ali gledali na črno tablo, kdaj bodo letos volitve, je vzrok to, ker je „ta gmaj folk“ imel drugo zanesljivo znamenje. Gospod župan namreč borenega človeka po navadi niso pogledali, četudi je globoko ponižno potegnil klobuk dol, kvečjemu so malo pomrmrali, rajši so sedeli sami v posebni sobi, ko s kmetom govorili. Kar na mah pa so postali tako prijazni, da so prej prezirane kmetiča potrkali po rami in pozdravili: „Dober dan, dober večer, očka!“ V kratkem potem so bile volitve. Hudobni jeziki preprostih ljudi pa hitro govorijo, da so Miklavčev gospod samo tedaj prijazni, s a m o t e d a j k m e t a p o z n a j o, k e d a r s o v o l i t v e! Ti šmentani Slovenci, ki tako pazijo, jaz bi se jim že ne pustil voliti za poslanca, ker bi mi preveč gledali na prste.

Iz Miklavčeve sosesčine. Ob zadnjih volitvah za državni zbor je blizu tu nasprotni agitator Seifrica kmetom tudi hvalil, da je Slovenec in dober kristjan. Naši nasprotniki se namreč ne sramujejo laži, hinavščine in goljuffije. Dober, seveda je dober za take, ki sami niso boljši! Naši ljudje se pa, hvala Bogu, še toliko držijo vere, da jim ni vse dobro in se nad Miklavčevo hišo pohujšujejo. Po hiši smemo vsaj nekoliko soditi tudi gospodarja. Evo vam tu tri zglede, ki kakor baklja posvetijo v temno luknjo. Kmet je dal sina k Miklavcu, v par dneh pa je ta ubežal in prišel domov. Zakaj? Hotel je moliti, kakor je pri Slovencih še povsodi navada, pa posli so se mu smejali. Rekel je: „Pri taki hiši pa že nočem biti.“ Oče pa tudi ne časti več Miklavca. Tako se preprostim ljudem pravega srca počasno odpirajo oči. Drugi kmet je hotel kaj jesti, natakarcica mu ponudi mesene jedi, on pa pravi: „Tega danes ne jem.“ „Zakaj ne?“ vpraša ona, kmet pa odgovori: „Ker je post.“ „Kaj pa je to, post?“ vpraša zdaj radovedno (ali neumno) natakarcica in, ko ji kmet razjasni, pravi smeje se: „O jaz pa koj jem — — — pa mi še nikoli ni kaj bilo po mesu.“ Seifrizovih prijateljev eden je potožil nekemu: Ta prokleti misijon v Št. Lipšu nam je več na škodi ko za 200 glasov. To je lepa očitna spoved. Vsak, ki ima še iskrico dobrega v srcu, je za misijon iz srca hvaležen, Seifrizova nemška — nemškutarska — liberalna stranka ga pa kolne. Resnica pa je, da bi na kmetih enega glasu ne dobila, če bi vsi svoje verske dolžnosti prav spoznali in spolnovali. Ona živi le od slabe vere in zmote. Misijon jej je na potu seveda, ker jej je na potu vsak vesten duhovnik, vsaka resna pridiga, zapovedi, vest, cerkev, spoved, post, krščanski časnik. Njej bi bilo še najljubše, če bi Boga ne bilo. Skušeni in vestni misijonar, ki so ga večinoma želeli poslušati kar celi dan, je pač tudi možem povedal, kakšne dolžnosti imajo doma in zunaj, da se morajo kot krščanske može pokazati vselej in povsod, tudi o volitvah, da nikdar kristjan ne sme glasu dati sovražniku vere, cerkve, ampak le trdnemu katoličanu. Saj misijon ni bil samo za ženske! Ali pa bi bili naj misijonarji pridigali: V cerkvi okoli oltarjev

klečeplazite, zunaj pa se s sovražniki cerkve družite in Bogu figo kažete? Ali liberalci in nemškutarji mislite, da boste Boga goljufali, če v cerkev hodite in se za dobre kristjane izdajate, v politiki pa drugačno srce kažete??

Globasnica. (O b č i n s k e d o k l a d e.) Kako nesramen zavijač je „Stajerc“, nam kaže njegovo poročilo o naših občinskih dokladah. Resnici na ljubo podamo sledeče poročilo v pojasnilo trezno mislečim in razsodnim ljudem: Občinske doklade so znašale od leta 1901 do leta 1905 le 16%; leta 1906 so bile 19% in za leto 1907 so samo 18%. Razum teh občinskih doklad, ki se morajo vsako leto plačati v gotovem denarju, morajo občani še sami skrbeti za občinska pota in preskrbovati kvartirovce Kdor pa noče sprejeti kvartirovcev pod streho in noče na cesti sam robotovati, mora mesto tega plačati primerno svoto, kakih 12% na leto. Če se torej ta davek v naturi prišteje onemu, ki se plača v gotovini, se potemtakem plača vsako leto po 28%, po 30% ali po 31% in to z ozirom na kvartirovce. Če torej „Stajerc“ piše, da so znašale občinske doklade leta 1906 19% in da znašajo letos že 30%, to nič ni drugzega kot lumparija in sleparstvo, ker oni davek v naturi, ki znaša okolu 12% na leto, enkrat zamolči, drugokrat pa ga prišteje. Najbrž pa je tako neumen, da sploh ne ve, kaj so občinske doklade in kaj se pravi: to plačujejo v „naturi“. Gotovo ne pozna druge latinske besede kakor: „pereat“.

Globasnica. (P r e p o z n o.) Škoda da nismo prej vedeli, da je 12 sto kron tudi denar! Razumeli bi bili „Stajercvega“ ggospodda dopisnika in občinski lov bi bil gotovo oddan prejšnjemu najemniku gosp. dr. Viktorju Grassl. Mislili smo si namreč pri oddaji lova, da mladi gospod dohtar še nimajo toliko „iberznega“ denarja, in bili smo si v velikih skrbeh, da bi „kunštni“ gospod Grassl ne ubožali pri svojem lovu, ko imajo to lepo šego, da kupujejo svojim „jogrom“ v petkih konjske klobase, svinjske repce in goveje pašerke! „Guten Appetit, Herr Doktor!“ slišalo se je večkrat ob petkih pri Paherju in Metniku, kjer so Grasslnovi lovci obedovali in s prstom mastne kose v želodec potiskali! Dragi dopisnik! Tebi se ne gre za onih 12 sto kron —, ampak žal ti je za one mastne petke . . .! Sram te bodi! Vrzi puško v koruzo in obrni si hlače, kajti ti smrdiš po divjačini!

Železna Kapla. (L e p z g l e d.) Tukajšnji gospod zdravnik, dr. Krasnigg, si je tekom dveh let prihranil toliko beličev, da si je mogel kupiti na Krsnico par sveč, s katerimi je razsvetil okna svojega stanovanja. To je lepo in posnemanja vredno! Pred par leti je bilo nastalo strašno ogorčenje med tukajšnjim prebivalstvom, ko je zapazilo, da edini Krasnigg ni razsvetil svojih oken, ko je bil po trgu slovesen obhod z Najsvetejšim na veliko soboto zvečer po „vstajenju“. Kakega mišljenja in verskega prepričanja je ta mož, je obče znano, in vendar nosi v trgu Železna Kapla veliki zvonec! Uboge ovčice brez lastnega prepričanja!

Jezerko. Ze dvakrat je priredilo pri nas izobraževalno društvo iz Olševka gledališke predstave. Jeseni so igrale dekleta ob jako dobri udeležbi v Štularjevi gostilni dve igri. Na belo nedeljo so nas pa razveseljevali olševski mladeniči, ko so uprizorili v Murijevi gostilni veseloigri „Vrban-Smukova ženitev“, „Čevljar“ in komičen prizor „Kmet in fotograf“. Igralo se je popoldan in zvečer. Obakrat je bil veliki salon gostilne Muri nabasano poln. Da so igre ugajale, svedočil je najboljši nepretargani smeh med igrami in živahno odobravanje. Velika udeležba pri teh predstavah, zanimanje in navdušenje za nje, nam vrlo dobro kaže, kako zelo potrebno bi bilo, da bi si Jezerjani sami postavili svoje ognjišče, ob katerem bi se ogrevali za lepe, vzvišene stvari. Misel na ustanovitev društvenega življenja mora rasti in cveteti med nami, dokler ne bode obrodila sadu! — Za volitev je dobro preskrbljeno.

Črna. (P o z o r!) Komaj je sneg pete odmaknil, že se je priklatil od nekod neki fotograf. In predno zopet zima prikima, obiskalo jih bode našo vas na stotine. Večina teh potujočih fotografov so šušmarji, kateri ljudi, posebno delavce, za trdo prislužene novce brezvestno odirajo. Clovek bi si upal trditi, da so nekateri naravnost goljufi, ki mislijo, da je za delavce vse dobro, kar naredijo. In vrh temu morajo ubogi delavci tak „šunt“ še drago plačevati. Kakor sem se sam prepričal, niti ena fotografija teh fotografov ni poštena. Oglejte si enkrat fotografije od primicije, in videli bode te kako rumenijo in izginjajo. Radi tega vas svarim pred šušmarji in potujočimi fotografi, katerih bode vsako nedeljo in praznik in semenj dovolj v Črni, da se ne daste preslepit, temveč da se med seboj pogovorite in si

naročite poštenega fotografa iz Celovca, kateri bode vam napravil lepe, obstoječe slike in še prav po ceni. Škoda za vsak krajcar, ki ga daste za slabo fotografijo, katera v par letih razpade. Opomnim še to, da ni treba nobene fotografije, ki človeku ne dopada, vzeti in da tudi niste dolžni fotografu plačati fotografij prej, predno jih vidite. Če jih pošlje po pošti s p o v z e t j e m ne sprejmite jih, da ne kupite mačke v žaklju!

Metlovo. Res prijaznega in svojo službo vestno izpolnujočega c. kr. uradnika imamo na tukajšnji postaji. Ko sem zadnjič zahteval vozni listek v Celovec, me ni hotel razumeti in me je na opetovano zahtevo slednjič kratko in osorno zavrnil: Celovec ist überhaupt keine Station auf der ganzen Südbahnlinie, in se tako obnašal proti meni, da bi moralo biti vsakega poštenega človeka sram. Ta c. kr. uradnik menda misli, da smo mi zaradi njega tukaj, ker se niti toliko noče potruditi, če res ne razume slovenskega imena, da bi pogledal v postajno knjigo. Naj se omenjeni uradnik le kmalu odvadi svojega „prijaznega“ obnašanja, sicer se še lahko kje drugje srečamo. Dobrovski.

Libuče. (K o b č i n s k i m v o l i t v a m.) Čez malo časa vršile se bodo v Libučah občinske volitve. Ker je bila zdaj naša občina v nemčurskih rokah, je vaša dolžnost, kmetski volilci, da greste kot en mož na volišče. Z dosedanjim občinskim odborom je vse nezadovoljno. Agitira se na nemčurski kakor na slovenski strani pridno. Upanje na zmago je veliko, v drugem in tretjem razredu je Slovincem zmaga skoro gotova, a tudi v prvem razredu, samo če ostanejo dotičniki, ki volijo v prvem razredu, z n a č a j n i. Zmaga je odvisna seveda tudi od tega, kako se bodo volitve udeležili. Krščanski slovenski volilci, vaše geslo naj bo: „Vsi kot en mož na volišče.“

Slovenski stražnik.

Grebinj. Kako velikega pomena bi bila tukajšnja nameravana železnica, se zmerom bolj vidi. Namreč zadnji živinski sejm je to pokazal. Koliko debele pitane živine je bilo, kupca, mesarjev pa nič, kaj je temu krivo? Edino-le, ker naš kraj ni prometno odprt, ker nima železnice. Naš kmet, delavec, obrtnik, Slovenec ali Nemec, mora imeti v mislih železnico, v roki pa volilni listek z našim kandidatom g. Florijanom Ellersdorferjem. Potem se uresniči ta vroča želja. Volilci na noge! V edinosti je moč!

Iz St. Danijela. Tudi k nam Slovincem je prišel smrad „giftne krote“. Pa kaj čudnega! Prinesel ga je naš nekdanji sosed, in kmet, sin slovenske matere, sedaj delavec v Črni, ki vlačí ta smrad k nam v gostilno. Ker je pa letos še zmiraj bolj mrzlo, vzamem jih nekaj seboj, si pošteno zakurim sobo, pa je bil „Stajerc“ rešen muke slovenskih rok. Ti pa, namesto da k nam nosiš smrad, se vrni zopet v svoj rojstni kraj, ker lahko rečemo: „Stajerc“ naj ljubi Štajerca.

D o m a č i f a n t.

V Goričah je vrgla najemniku Alešu Globočnik krava štiri teleta, dve junici in dva junčka. Vsi štirje so bili mrtvi, in je manjkalo kravi še pet tednov do časa.

Prvi labudski romarski vlak v Marijino Celje. V najbolj sloveče Marijino svetišče na Avstrijskem, Marijino Celje, se odpelje dne 1. majnika t. l. o 2. uri 15 minutah popoldne poseben romarski vlak iz postaje Št. Andraž v Labudski dolini. Prihod v Kernhof dne 2. majnika ob 7^{1/2} uri zjutraj. Iz Kernhova je v Marijino Celje 6 ur hoda po lepi in ne strmi cesti. V Marijinem Celju se ostane do 3. majnika dopoldne, in se bo vlak zopet nazaj pripeljal v Št. Andraž 4. majnika ob 10. uri predpoldnem. Vožnja stane tja in nazaj za osebo 15 kron. Ker se takšna lepa prilika ne bo tako kmalu prigodila, se je nadejati obilne udeležbe. Ako bo večje število Slovencev, se bo priskrbela tudi slovenska pridiga. Oznanila naj se priglasijo pri dotičnem č. župnijskem uradu, ali naj se takoj z denarjem vred pošljejo do 21. aprila t. l. na župnijski urad v Št. Urhu, pošta Št. Andraž v Labudski dolini, kateri bo na to doposlal vozne listke. Stare in bolehnne osebe se tudi lahko peljajo čisto do Marijinega Celja po železnici, kar seveda stane malo več, ker se mora od postaje Sv. Hipolda (St. Pöltten) posebej plačati.

Društveno gibanje.

Mesečni shod celovškega delavskega društva. V soboto dnè 20. aprila se vrši pri zlatem studencu redni mesečni shod celovškega delavskega društva ob 8. uri zvečer. — Natančni spored prihodnjič.

Podljubelj. V nedeljo, dne 21. t. m. se bodo pri Kajzerju kazale skioptične slike iz svete de-

žele. Kdor želi in išče poštene zabave, naj pride; žal ne bo nikomur!

Izobraževalno društvo „Lipa“ v Velikovcu ima prihodnjo nedeljo, dne 14. t. m., svoje mesečno zborovanje v „Narodnem domu“. Govor bo o novem volilnem redu. Obenem se bodo vršile tudi predstave s skioptikonom, ki je naročen iz Celovca. Z ozirom na važnost govora in na interesantne slike, ki se bodo predstavljale, se vabijo vsi udje, da se udeležijo polnoštevilo. Vabljeni pa so tudi vsi prijatelji društva.

Vobre. Krščansko-socialno ljudsko društvo za Vobre, Št. Šefan in okolico je imelo dne 1. aprila 1907 svoj prvi občni zbor. Precejšnje število dobrega slovenskega ljudstva se je zbralo. Ko g. podpredsednik otvori zborovanje, poda tajnik svoje poročilo in blagajnik poda račun o društvenem denarnem stanju. Nato povzame besedo č. g. Dobrovč iz Velikovca, ki v enournem govoru razloži pomen dobrih časnikov in knjig, navdušujoč ljudstvo k dobri krščanski odločnosti in ljubezni do domovine Avstrije in matere Slovenije. Govoru je sledilo ogromno odobravanje. Podpredsednik se nato zahvali gospodu govorniku in zaključi zborovanje.

Katoliško slovensko izobraževalno društvo za Kostanje in okolico ima v nedeljo, dne 14. aprila, po končani popoldanski božji službi mesečni shod v svoji sobani pri „Rumašu“. K udeležbi vabi ude in prijatelje društva

n a č e l n i š t v o.

Podsinsjas. Krščansko-socialno pevsko in delavsko društvo ima dne 14. aprila ob štirih popoldne pri Gašparju prvi letni občni zbor. Na sporedu je: 1. Letno poročilo. 2. Govor. 3. Volitev odbora. Vse člane in prijatelje društva vabi k obilni udeležbi o d b o r.

Dopisi.

Medborovnica. Kakor je že zadnjič „Mir“ poročal, smo zmagali pri občinskih volitvah. Da bomo zmagali, smo bili sicer že prepričani, da je bila zmaga pa sijajnejša, k temu so nam pa primogli nasprotniki sami, ne glede večine, s katero smo zmagali v tretjem razredu, ampak zaradi tega, ker so oni n a p e l i v s e s v o j e m o č i, da bi nas vrgli, ker so agitirali na najpodlejši način, da bi volilce zbegali. V Resnici je letal Pavkar Jožef Hus od hiše do hiše z nekim pismom in ga kazal: pogledjte tukaj je črno na belem, koliko je napravil sedanji občinski odbor dolga (on pa je bil sam odbornik). Nekaj jih je res spravil skup, da so šli z njim volit, nekaterim je bil pa vendar presiten, da se rajši volitve niso udeležili. Pri Črnetu sta se mu celo dva volilca v hišo zaprla, in ko je odšel s svojimi zvestimi, sta se pa lepo smejala za njim. Bivši Edvart, zdaj samo Edvartov Alfred, je tudi letal po vaseh in pobiral podpise. Kako je postopal, naj kaže sledeče: Volilko, ki je dala že nam pooblastilo in se njemu branila ga dati, je prijel za roko in siloma naredil ž njo križ. Dotična je sama prihitela še na dan volitve, da bi proti temu pred komisijo protestirala, ali prišla je žal prepozno, ker je III. razred že odvolil, in je volilce na Trati srečala, ko so se domu vračali. V Borovljah sta komandirala k volitvi svoje delavce, kateri imajo pri nas volilno pravico I. Ogris in ravnatelj puškarske zadruge, Rud. Hojnik. Po Kočuhi je pobiral pooblastila šmarješki Gabron, in na Dobravi jih je tudi nekdo pobral pod pretvezo, da so za Slovence, ali vrli Dobrovčani so prišli temu pravočasno na sled in so prišli polnoštevilo volit sami, ravno tako Kočuharji. Tako je umljivo, da so se nasprotniki tako fletno usteli. Omenjeno bodi, da je obetal Pavkar, če bodo ž njim, tukaj karto za ribjelovje, tam godcu, ki je volilec, da bode celo leto le on pri njem godel. Ali bo obljube držal, tega ne vemo, da je bilo vse zaman, ker je v kljub temu propadel in bo le lepo gledal, kako se bo vsedel nekdo drug na županski stol. Sijajna je zmaga radi tega, ker so nasprotniki pred volitvijo govorili, če letos ne zmagamo, ne dobimo občine nikoli več v roke, kar je tudi res. Zato slava Vam, možem, ki ste nastopili odločno in složno ter odbili napad sovražnika, ki je že stegoval kremplje, da bi ugrabil našo posest. Lahko smo ponosni na to našo lepo zmago, ki je zaradi bližnje državnozbornske volitve velikega pomena, in prepričani smo, da bode tudi takrat na večini glasovnic zapisano ime G r a f e n a u e r.

Globasnica. (Naš P e p č e k.) Ni lepšega fanta na svetu, kot je naš Pepček. Kot mladenič se je rad ob luninem svitu po zelenih vrtovih sprehajal, se na vitka drevesca naslanjal in sanjaril — sanjaril mnogokrat pozno v noč. Takrat je bil še navdušen Slovenec, in kedarkoli so se zbrali vaški fantje, da bi katero zapeli, prišel je

tudi on s svojim močnim glasom, da jim pomaga zakrožiti kako narodno, kako poskočnico. Enkrat je bilo tako, a sedaj pa ni več tako! Pepček, slovenskih staršev sin, začel je tajiti svojo materino besedo, zapustil je svoje slovenske prijatelje: — postal je nemčur. Da bi se pa kot nekdanji Slovenec bolj privadil nemščini, pričel je dopisovati nemškimi liberalnim listom, v katerih je napadal Slovence. Ker pa žalibog pri tem dopisovanju ni imel posebne sreče, kajti še pred par leti si je moral kupiti urednik lista „freie Stimmen“ nov koš za njegove dopise, sklenil je Pepček, postati sotrudnik ptujskega „Štajerca“, ki sprejme vsak članek, četudi nima niti glave niti nog. Njegovi članki v „Štajercu“ jasno pričajo, da ima Pepček zelo dober spomin, pa kratak „Verstand!“ Kadar ne ve začeti svojih člankov, vzame „Mir“ v roke in ga prepíše. „Mir“ je oni studenec, iz katerega naš Pepček zajema, kadar mu njegov duh pojema. Ljubi Pepček! primerjaj številko 13. letošnjega „Štajerca“ s številko 12 lista „Mir“ iz leta 1904. in našel boš:

„ . . . schöne pisava, schlechte papir schlechte beseda — schöne Manir!“ samo slamo je!

Iz žitajske občine. Eden, ki je tako trde buče, da hoče vse natanko vedeti in ne razume nasprotnikov kmetijske slovenske krščanske stranke, stavi tem vprašanja, o katerih naj premišlujejo in javno odgovorijo. Politika ni komedija, da bi slepe miši lovili, volilec mora na jasnem biti, s kom, kakšno stranko voli, če je resen in pamenten mož. Vprašam, ali je Nemeč ali nemškutar boljši ko Slovenec? Tudi tedaj, če je naš Slovenec že pokazal, da je veliko bolj zmožen za poslanca, razumen, zgovoren, vaje, odločen, vaš Nemeč pa je narobe pokazal, da nima polovico tega daru? Pa tudi še tedaj, če je vaš Nemeč liberalce, slab kristjan, ali morda celo brezverec naš Slovenec pa veren in zvest katoličan? Kako cenite vi človeka? Ali pri vas več velja tisti, kateri ima večje posestvo, več volov, hlapcev, ki je bolj „nobel“, ki ni kmet, ampak gospod, ki bi se gotovo sramoval, če bi ga kdo za kmeta imel, ki ne živi od gospodarstva, ampak žganja in piva, ki ga kuha? Najbrž bi se vi sramovali, če bi vas na Dunaju pri vladi in pred cesarjem zastopal kot vaš poslanec „boren kmet“, ki živi od dela lastnih rok! Hočete se ponašati z „nobel“ kmetom, gospodom, ki je vaje pečenke jesti, drage cigare kaditi in šampanjec piti! Kakšna čast za vas, če na Dunaju porečejo: Poglejte, kako „nobel päuri“ so v Podjurski dolini na Koroškem! Ali s tem svoj „borni kmečki stan“ spoštujete ali zaničujete! Najbrž se pa le bojite Slovence? Če bi bil vaš poslanec Slovenec narodnjak, potem bi se reklo, da so v Podjurski dolini še Slovinci, in tega se sramujete, kaj? Kaj ne, tega se bojite, da bi naš poslanec ne zagovarjal pravic Slovencev na Dunaju in odkril vnebovpijoče krivice, katere se nam godijo? Kakor Slovence tako vam pa najbrž tudi veren katoliški ali krščanski mož ni po volji, kaj ne? Vi hočete imeti „naprednega“, „svobodnega“ poslanca, da bodo tudi vas volilce imeli na Dunaju in po svetu za naprednjake (fortschrittlich), svobodne kmete, t. j. liberalce? Kaj ne, to bi bila za vas kmete, sinove še skoz in skoz vernih kmetov, trdnih Slovencev, sramota velika, če bi volili navadnega kmeta in delavca, Slovence, vernega katoličana, ki še po stari šegi, moli, v cerkev hodi, se v petkih posti! Ljudje bi rekli, da ste še vi tako neumni, da še verujete, kakor so vaši očetje verovali, in da bodo še vaši sinovi tudi tako neumni ostali? Velika čast bi bila za vas, če bi izvolili poslanca, ki mu ni treba delati, ki je nobel gospod, „tajč“ in „napreden“ ali ne? Gotovo vam ni za to, da vaš poslanec na Dunaju resno dela, se poteguje, kedar pride priložnost, za vero, krščanski zakon, krščansko, 6 letno šolo, krščanske pravične postave v korist bornim t. j. malim kmetom in delavcem? Krščanski in slovenski duh se spufali morda ko ste streljali Seifrizove zajce z onim, ki ne veruje v neumrjočo dušo, ker jo je — trep neumni — iskal v mrličih, ali ni res? Ali niste prijatelji umazanega, hinavskega „Štajerca“, prijatelja svobodne šole brez krščanskega nauka, novega zakona, liberalci in nemškutarji? Če ne, čemu pa držite s tako stranko? Morda pa vam ni resno s politiko, v njej iščete le prijaznosti gospode, časti ali kak oseben dobiček? Morda bi se kateri rad povspel „na to vižo“ do časti generala t. j. kakega voditelja, da bi kmetje njega poslušali, čistili, ubogali! Morda je pa le sama gola ljubezen do osebe kandidata, in ste kakor noro dekle, ki toliko bolj nori za svojim ljubim in toliko bolj sklepa, da ga vzame, kolikor bolj jo drugi svarijo, kolikor več slabega sliši o njem? Če vam krivico delam, pa povejte, kaj in kako bo delal vaš kandidat za vas v brez-

verski nemško-nacijonalni stranki? Povejte tudi, zakaj ste zoper našo stranko? Ali ni prav, če hočemo to biti, kar smo tako po naturi in veri, starših, Slovenci in verni kristjani? Zakaj bi ne smeli poslušati in ubogati duhovnikov, ampak vas, ne „Mira“, ampak „Štajerca“?

Morda res verjamete, da bi poslanec kakor Grafenauer hotel le duhovnikom plače povišati, pa je boljše, da denar, davke kmetov pospravijo ljudje, kapitalisti, bogatini? Ali ne, vi mislite, da bi „klerikalec“ ali Slovenec, kakoršnega bi duhovniki priporočali, delal le to, kar bi duhovniki hoteli, ti so pa seveda najslabši, najnevarnejši ljudje na svetu, hinavci, sovražniki kmetijskega ljudstva, morda še vere? Povejte no vaš program, kaj hočete, ali ste zadovoljni z vsemi krivicami, ki se Slovincem gode in vsem tem, kar hoče nemška nacijonalna stranka, da se obesijo duhovnikom ključavnice na usta, odpravi krščanski nauk iz šole, krščanski zakon, katoliška cerkevna pekopalnišča, post, zatre katoliška cerkev in s časom vera sploh? Mi smo zelo radovedni. Zakaj pa z nami niste zadovoljni, zakaj nas zmirjate, kaj imate očitati naši stranki? Morda ni prav, da za mladino snujemo izobraževalna društva, hočemo, da se slabega obvaruje in dobrega nauči? Kaj imate z duhovniki? Mislite-li, da se bodo dali vam voditi? Niste li vi tuja, od drugov sem presajena, strupena rastlina? Ali naj mi našo pšenico izravamo in vaš plevel vsejemo na našo zemljo? Slednjich vprašam še: „Mi smo napredni“, ali ne pomeni to: Mi hočemo biti še naprej zabiti ter verno ljudstvo tirati trdovratno naprej v prepad. Odgovorite nam, ako morete!

Razglas.

Stavbni odbor za zgradbo „Narodne šole“ v Št. Jakobu v Rožu na Koroškem vabi p. n. obrtnike, naj se blagovolijo udeležiti ofertne obravnave v zadevi zgradbe imenovane šole. Ponudbe za celotno delo, ali pa za posamezna dela naj se podpisanimu vpošljejo najpo- slej do 10. aprila 1907.

Načrti, proračuni in stavbni pogoji so od 27. t. m. do zgoraj označenega dne (izven 30. in 31. marca) vsak dan popoldne na vpogled v župnijski ali pa v občinski pisarni v Št. Jakobu v Rožu.

Posamezna dela z materijalom vred so proračunjena:

1. zidarska dela na . . .	56.886.— K;
2. tesarska dela na . . .	11.778.45 „;
3. kleparska dela na . . .	1.233.60 „;
4. mizarska, ključavničarska in steklarska dela na . . .	20.928.30 „;
5. lončarska dela na . . .	2.276.— „;
Skupaj . . .	93.102.35 K.

Stavbni odbor si pridržuje pravico, tako skupno delo kakor tudi posamezna dela oddati po svoji prosti volji, brez ozira na visočino vposlanih ponudeb.

Št. Jakob v Rožu, dne 20. marca 1907.

Za stavbni odbor:

Matej Ražun,
župnik.

Razne stvari.

Srečen natak. Znano je, da je francoski cesar Napoleon I. rad zahajal preoblečen med ljudstvo, da bi slišal, kaj se govori o njem in njegovem vladanju. Na takih sprehodih ga je spremljal dvorni maršal in njegov zaupnik general Durve. Nekega dne sta šla v neko gostilno in naročila zajtrk. Ali ko je bilo treba plačati, sta bila oba v nepriliki, ker nista imela v žepu niti novčiča. General Durve je prosil gostilničarko, da ju počaka za znesek 15 frankov, ali gostilničarka ni hotela ničesar slišati o tem: Napoleon in Durve sta se pogledala: Ali naj zaradi 15 frankov izdasta svoj stan? Iz te neprilike ju je rešil neki natak, ki je plačal dolžnih 15 frankov, rekši, da je prepričan, da mu gosta, čeravno ju ne pozna, povrneta ta znesek. Uro

pozneje je prišel v gostilno general Durve in vprašal gospodinjo, koliko da ceni vso gostilnico. Ona se mu je sprva smejala, a ko je resno vprašal za ceno, je odgovorila: 30.000 frankov in niti solda več ali manj. Durve je vzel iz žepa 30.000 frankov ter jih izročil gostilničarki, gostilno pa je daroval natakaru, ki je zaupal neznanima mu gostoma. „A kdo je bil oni človek?“ „Cesar“, je odvrnil general Durve ter odšel iz gostilne.

Mrtvec je nagovoril pogrebника. Ko je v Lockportu pri New Yorku pogrebnik pričel balzamirati truplo profesionalnega biciklista Wilisa Mackey Halla in ga pričel pripravljati za pogreb, se je dozdevni mrlič na mrtvaškem odru usedel in pričel pogrebника psovati. Slednji je vsled strahu skoraj zblaznel. Vendar se je pa Hall pri psovanju tako izmučil in razburil, da je takoj na to padel nazaj na oder. Ko ga je potem zdravnik dr. Ferdinand Kiffinger preiskal, je izjavil, da sedaj ni več dvoma, da bi Hall ne bil definitivno mrtev. Hall je zbolel pred dvema tednoma. Zdravniki so dejali, da ima legar. Od dne do dne je postajal slabši, dokler ni vprvič umrl. Že pred njegovo pravo smrtjo je zdravnik izdelal mrtvaški list.

Bik kot hišni čuvaj. V Killingsworthu je velik bik vdove Standardove užival svojo hrano, dočim je vdova blizu hleva nekaj delala, ko sta se jej približala dva potepuha. „Je-li stari doma?“ vprašal je en potepuh, čigar nos je bil tako rdeč, kakor vdovina ruta, katero je imela za vratom. „Jaz nimam starega in sem sama“, je odvrnila vdova. „Izborno, pojdite v hišo in prinesite nama kaj za jesti in tudi za piti!“ je ukazal potepuh. „Dobro!“ dejala je vdova, „samo počakajte, da opravim bika. Nato je odvezala veliko žival in potepuha videč, da jima preti nevarnost, sta bežala, kolikor so ju nesle noge, dočim jima je izpuščen bik z vso hitrostjo sledil. Bik je najprej dohitel potepuha z rdečim nosom in med tem, ko je siromak kričal na vse pretege, ga je bik vrgel z vso močjo v deset korakov oddaljen kup snega, ki je bil k sreči mehak. Bik je potem zasledoval družega potepuha, ki je tekel kakor srna. Pri plotu ga je srečno dohitel in ga s tako močjo vrgel preko plank, da je v zraku napravil trikratni saltomortale in odletel na sosedovo polje. Potepuha namreč nista vedela, da je vdova, ki je brez moškega varstva, vzgojila bika in da je ona edina oseba v vsej okolici, katera se mu upa bližati. Napram njej je bik tako krotak in vljuden kakor jagnje. Potepuh z rdečim nosom je tako poškodovan, da so ga morali prepeljati v bolnico v New Haven.

Konec sveta. Italijanski zvezdoznanec Matteucci je nedavno prerokoval konec sveta, ker krene neki komet s svojega tira. K temu prerokovanju dela Flamarion razne zanimive hipoteze. Ako trči komet ob našo zemljo z brzino 92.750 milj v uri, uniči vso našo zemljo, zbrise s površja naše zemlje prebivalstvo, a zemlja se spremeni v ognjenik. Mogoče pa se zgodi tudi, da se komet ne zadene ob zemljo, temuč nam le medpotoma popije dušik. V tem slučaju bi se dogodile velike spremembe. Brez dušika bi se čutili v začetku ljudje prav živahne, krepke in srečne. Nikomur bi ne prišlo na misel, delati kaj slabega, ne bilo bi več na svetu strasti, zavisti, ljubosumnosti, mržnje, preprirov, pretepotov itd. Vse bi prevzelo veliko veselje in tudi debeluharji, ki se sedaj komaj premikajo, bi potem lahko poskakovali, vse bi prepevalo, vse se smejala. Končno bi to veliko veselje in neprestano plesanje ljudi pomorilo. Ako pa komet v isti mah, ko izpije dušik, užge tudi kisik, ne bodo imeli ljudje niti časa za jokanje. Užgale se bodo hipoma hiše, gozdovi, zemlja in vode. Vsled tega se bo začela kuhati in puhteti voda, ki je v notranjosti zemlje, a ker ne bo para imela izhoda, se zemlja razpoči na milijone kosov. Gorje bo jazljivcem!

Sest oseb in sebe umoril. V Aleksandropolu na Ruskem je živel brezposelni mornar Kampetinc pri svoji omoženi sestri. Ko se je sestra naveličala lenuha rediti, ga je zapodila. Drugi dan je Kampetinc zopet prišel k sestri, nevarno jo ranil s nožem in ubil njenega moža in dvoje njenih otrok. Več hišnih stanovalcev je priletelo krotiti divjaka, ki je pa ubil še nekega soseda, njegovo ženo in sestro, nakar je samega sebe ustrelil.

Hranilnica v konkurzu. Mestna hranilnica v Sombotelju na Ogrskem je prišla v konkurz. Dolgovi znašajo okoli 600.000 K.

Železniška nesreča. Na železnici iz Košic v Oderberg je trčil 3. t. m. osebni vlak v tovorni vlak. Trije potniki so mrtvi, 26 jih je ranjenih. Na vlaku je bilo zelo veliko izseljencev, ki so bili namenjeni na Nemško.

Ustrojena človeška koža. Malo znano je, da se dá tudi človeška koža ustrojiti in porabiti v razne namene. Usnje je zelo trpežno, toda malokdaj se da to izvršiti, ker se redko dobi na razpolago človeška koža. Vendar ima Mr. William Hansell v Filadelfiji celo sedlo, ki je narejeno iz ustrojene človeške kože, ki je jako debela in močna in prirejeno iz moške kože. Ženska koža je izdatno tanjša in manj trpežna. Toda tudi Hansell je doživel čudovite stvari s svojim sedlom. Stroj je dobil kožo že ustrojeno in bil preverjen, da je to koža neke nepoznane mu živali. Toda, ko je izvedel za resnico, dela ni hotel izvršiti; izročiti je moral delo drugemu sedlarju, kateremu seveda naravno ni povedal, kakšno usnje mu je prinesel. — Ustroji se človeška koža istotako kot vsaka druga koža. Čudovito je, da tetoviranje ostane nepoškodovano.

Grozovita nesreča se je pripetila v Kaliforniji na železniški progi New Orleans - San Francisko. Vlak je vozil z naglico 40 milj v uri ter je vsled tega zdrknil s tira. 26 oseb je obležalo mrtvih, nad 100 je bilo hudo ranjenih. Ubiti so večinoma Italijani.

Vera je zasebna stvar. vedno povdarjajo socialni demokratje. Toda kako pa je s to trditvijo v resnici, kaže jasno sledeči slučaj: Berlinsko deželno sodišče je obsodilo ključavničarje Gürtler, Schulz in Kubon, člane socialnodemokratske organizacije, radi sramočenja katoliške cerkve. V isti delavnici so delali bratje Keller, ki so jih obtoženci žalili na najsirovejši način s „katoliškimi psi“, „katoliškimi svinjami“. Obteževalne priče so izpovedale, da so sodrugi imenovali spovednice „atentate“ na deklice. Gürtler in Schulz sta dobila vsak po štirinajst dni, Kubon tri tedne zapora.

Nadvojvoda, požarni gasilec. Nadvojvoda Evgen se je peljal dne 4. t. m. v Steyr. Pri Matersdorfu je zagledal požar. Hitro se je podal nadvojvoda na kraj požara in je prevzel takoj vodstvo gasilnih del. Sam s svojim spremstvom je stopil k brizgalnici. Nekega ponesrečenega kmeta je dal peljati v lastnem vozu k zdravniku. Za pogorelece je dal 600 K.

Blagoslovljena družina. Jerneju Bajerju, kočarju in zidarju v Zbitinjah na Češkem, je te dni štorklja prinesla sedemnajstega otroka (dekle). Od vseh 17 otrok jih živi 16, ki so vsi doma. Oče je star 59 let star, drugič oženjen in pri vseh skrbel za družino je zmirom dobre volje.

Schicht-ovo milo

je najboljšje

Idem k pranju, ko k rajanju,
Moči treba mi tu ni.
Milo Schichtovo mi v pranju
Hitro, z lahka vse stori.

Vabilo.

Hranilnica in posojilnica v Črni pri Pliberku priredi svoj

letni občni zbor

v nedeljo dne 21. aprila 1907, ob 3. uri popoldne.

Spored:

- 1.) Poročilo o letnem delovanju in odobrenje računa.
- 2.) Poročilo o reviziji.
- 3.) Volitve.
- 4.) Slučajni predlogi.

K obilni udeležbi vabi odbor.

VABILO

Hranilnica in posojilnica v Glinjah, registrovana zadruga z neomejeno zavezo, bode imela

izredni občni zbor

dne 21. aprila 1907, ob 4. uri popoldne, v posojilničnih prostorih na Trati št. 8 pri Glinjah. Na dnevnem redu je:

1. Prenebma in razširjenje pravil.
2. Razni nasveti.

K obilni udeležbi vabi

odbor.

Vabilo.

Hranilnica in posojilnica v Galiciji, registrovana zadruga z neomejeno zavezo, bode imela svoj

letni občni zbor

v nedeljo dne 21. aprila 1907, ob pol 3. uri popoldne, v svoji uradni sobi s sledečim sporedom:

1. Poročilo načelstva in odobrenje letnega računa.
2. Volitev novega odbora.
3. Razni nasveti.

K obilni udeležbi vabi odbor.

Vabilo.

Hranilnica in posojilnica v Spodnjem Dravogradu priredi svoj

letni občni zbor

v četrtek, dne 25. aprila 1907, ob 2. uri popoldne v „Narodnem domu“ v Spodnjem Dravogradu.

Spored:

1. Poročilo o letnem delovanju in odobrenje računa.
2. Poročilo o reviziji.
3. Volitev odbora.
4. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi

odbor.

Lepa kmetija

blizu Pliberka na Sp. Koroškem se prodá zaradi bolehnosti posestnika. — Kmetija obsega 32 oralov svetá, lepe travnike in polje, drv in stelje za dom dovolj, vse v ravnini. Vzdrževati se more 10 do 12 glav goved, 1 do 2 konja, 15 do 20 svinj. Poslopje je v najlepšem stanu in vse praktično uravnano. Voda je napeljana v hlev, kuhinjo, svinjsko kuhinjo in na vrt. Mlatilnica in slamo-reznica na vitel. Kmetija se prodá tudi z opravo vred. Dá se tudi v najem. Več pove upravništvo «Mira» v Celovcu.

Kamnoseki se iščejo.

Dobri kamnoseki za granit dobé trajno delo ob dobrem akordnem plačilu v Tesinu (Tessin v Švici). Dnevni zaslužek 5 do 7 frankov.

Kamnolomi bi se tudi oddali zmožnim podjetnikom (strokovnjakom) v podakord eventualno za več let.

Priglasitve takoj

delniški družbi H. Schulthess,
Lavorgo (kanton Tessin), Švica.

Stanje

hranilnih vlog:
nad 23.000.000 K.

Rezervni

zaklad:
nad 800.000 K.

Mestna hranilnica ljubljanska

v lastni hiši v Prešernovih ulicah št. 3,

poprej na Mestnem trgu zraven rotovža,

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure popoldne in od 3. do 4. ure popoldne, jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsakega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunala vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mesta občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice.

Posoja se na zemljišča po 4³/₄% na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolžnik poplačati dolg z obrestmi vred na primer v 33 letih, tedaj mora plačevati na leto 6% izposojenega kapitala. Dolžniku je na prosto voljo dano, svoj dolg tudi poprej poplačati.

Posoja se tudi na menice in na vrednostne papirje.

Vojaška pisarna Emil Kokstein,

GRAZ, Stempfergasse 3.

Pojasnila, nasvete, prošnje, vloge, strokovnjaška mnenja itd. v vseh vojaških zadevah.

Gostilna

v „Narodnem domu“ v Spodnjem Dravogradu se da v najem do 25. aprila 1907. Lega ugodna, obisk obilen. Natančna pojasnila daje načelnštvo „Hranilnice in posojilnice v Spod. Dravogradu“ ustmeno ob četrtkih v posojilnični pisarni ali pa tudi pismeno vsakomur, ki se oglasi z resno ponudbo.

Načelnštvo
hranilnice in posojilnice v Spod. Dravogradu.

SVARILO!

Doktorja pl. Trnkóczyja, krmilno varstveno sredstvo, se dobiva pristno pri trgovcih le pod imenom Mastin. Previdni kmetovalec ga primeša krmi vsaki domači živali. Najvišje medalje na razstavah in tisoče zahvalnih pisem pričajo o velikih uspehih, ki se dosežejo z mastinom.

Tovarniška zaloga: Lekarnar Trnkóczy, Ljubljana.

Po pošti 5 zavojev K 2-70.

Pozor! — Čitaj! — Pozor!
Pakraške

želodčne kapljice.

Staro, znano izvrstno delujoče sredstvo pri boleznih v želodcu in črevih — posebno se priporoča — pri zaprtju in zapeki, napihnjenju, kongestiji, pomanjkanju teka, krčih itd. Nedosegljivo sredstvo za dobro prebavo.

Delovanje izvrstno, uspeh gotov.

Cena 12 stekleničicam (1 tucat) 5 K franko na vsako pošto s povzajem ali če se denar pošlje naprej.

Manj kot 12 stekleničic se ne pošilja. Prosi se, da se naročuje samo naravnost pri

P. JURIŠIĆU, lekarnarju
v Pakracu št. 58 (Slavonija).

Prof. Pawlow je dokazal

da je zdrav tek prvi in najmočnejši probujevalec razločujočih želodčnih živcev. Zelo želodec krepeče in tek vzbujaajoče delujejo pristne

Brady-jeve želodčne kapljice

Priznано sredstvo pri slabem teku, napietju, gorečici, preveliki tvorbi kislin, glavobolu in želodčnih bolečinah, slabi prebavi in njenih posledicah. — Dobivajo se v lekarnah. C. Brady, lekarnar, Dunaj I., Fleischmarkt 1-385, razpošilja 6 steklenic za K 5.—, 3 dvojnate steklenice za K 4-50 poštine prosto.

Vsem, ki se čutijo
opešane in oslabele,

so nervozni in brez energije, daje

Sanatogen

nov življenski pogum in življensko moč. Več kot 5000 profesorjev ga sijajno priporoča. Dobiva se v lekarnah in drogerijah. Brošurice razpošilja zastoj in poštine prosto Bauer & Cie, Berolin SW 48, in glavno zastopstvo

G. Brady, Dunaj I.

Kupujte PARAMENTE

le pri tvrđki

JOS. NEŠKUDLA

protokoliranem velezavodu za izdelovanje
cerkvene oprave

v **OLOMUCU.**

Dobavlja paramente 20% cenejše od vsake avstrijske tvrđke. Dobavitelj Njene c. in kr. Visokosti nadvojvodinje Izabele na Dunaju in 16 stolnih kapiteljskih cerkev v Avstriji in na Ogrskem.

Svoji k svojim!

Častitemu p. n. občinstvu uljudno naznanjam, da sem otvoril

trgovino z mešanim blagom

in imam v zalogi vedno svežo robo, kakor: kavo, sladkor, sol, petrolej, rum, špirit, žganje itd. Tudi prodajam razne šolske potrebščine, poleg teh molek za romarje, podobice, križce, slovenske razglednice, vžigalice in svinčnike, ovratne verižice in drugo.

Za naklonjenost in obilna naročila prosim

Klemen Čebul,
cerkovnik in trgovec na Žihpoljah.

Svoji k svojim!

Lepo posestvo

z gospodarskim poslopjem se takoj odda zaradi bolehnosti gospodarja in pomanjkanja lastne družine. Posestvo obsega 77 oralov sveta, v rodovitni legi in na ravnem. Domač mlin. Cena 15.000 kron; 8000 kron lahko na hiši ostane. Več pove **Filip Grün** p. d. Haberle na Potoku pri Št. Petru pod Velikovcem.

Za majnik.

19 Marijinih pesem za mešan zbor, samospve in orgle, zložil **Ig. Hladnik**, op. 51. Cena partituri 2 kroni. V „Katol. Bukvarni“ in pri Schwennerju v Ljubljani, in pri skladatelju v Novem mestu (Dolenjsko).

Steckenpferd- Lilijsko mlečno milo

izdelek

Bergmanna in dr., Draždane in Dečin ob L.,

je in ostane, kakor kažejo vsak dan prihajajoča priznanja, najboljšo učinkujočo lečilno milo za pegavost ter pridobitev in ohranitev nežne, mehke kože in rožičaste polti. — Dobiva se komad po 80 vinarjev v vseh lekarnah, drogerijah, parfumerijah, trgovinah z milom in brivnicah.

Lovske puške

vseh sestav, priznано delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom, priporoča

Peter Wernig,

c. kr. dvorni izdelovatelj orožja v Borovljah, Koroško.

Ceniki brezplačno in poštine prosto.

Poštne hran. račun št. 45.867.

Posojilnica v Radovljici

reģistrovana zadruga z omejenim poroštvom

uraduje vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 6 ure popoldne, ob nedeljah pa od 8. do 12. ure dopoldne v lastni hiši št. 81.

Hranilne vloge obrestujejo se po

4	1	0	—
—	2	0	—

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje zavod iz lastnega. Za nalaganje denarja so tudi položnice poštno-hranilničnega urada na razpolago.

Posojila se dajejo na hipotekarni kredit po 5¼% in na osebni kredit pa po 6%. Eskomptirajo se tudi trgovske menice.

Posojilnica ima tudi svojo

podružnico na Jesenicah

v Hirovatovi hiši št. 96.

Uraduje se vsak dan, kakor v centrali. Vsled otvoritve karavanske železnice se nudi Korošcem ugodna prilika za sigurno nalaganje denarja.

Denarni promet v letu 1905 K 3,200.000. Stanje hranilnih vlog v letu 1905 K 1.877.859.